

MÜSAVAT

www.musavat.com

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 dekabr 2017-ci il Çərşənbə № 273 (6886) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər
İraqdakı azərbaycanlı uşaqlarla bağlı müəmmə
yazısı sah.12-də

Gündəm

Erməni həmsədr Vətəndaş Sülh Platformasından qovuldú-təfərrüat

Novella Cəfəroğlu: "İsaxanyan əvvəl dediklərini bir müddət sonra danırsa, biz nə edək?"

yazısı sah.3-də

Lavrovun müsəlmanları birləşdirmək çağırışı - Kremlin məkrli planı, yoxsa...

yazısı sah.5-də

Putin seçkide partiyası ile yollarını ayırır-səbəb

yazısı sah.9-da

BMT-də Qüds kimi Qarabağ müzakirələri fürsəti

yazısı sah.5-də

Deputatin oğluna böyük etimad - KZF nə iş görəcək?

yazısı sah.10-da

Sərkisyan Tiflisdən umduğu dəstəyi ala bilmədi

yazısı sah.9-da

Günün aktual səali: doğuşların sayı artır, bəs müavinət...

yazısı sah.15-də

2018-ci il: iqtisadi inkişaf, dayanaqlı manat və yeni hökumət...

yazısı sah.10-da

Psixoloq "İŞİD-ə qoşulan azərbaycanlılar daha qəddar olub" iddiasından danışdı

yazısı sah.3-də

10 ildir parlamentdə "yatan" qanun

yazısı sah.15-də

Tramp Azərbaycanı niyə pulla təhdid edir?

yazısı sah.13-də

Saakaşvilinən yanındaq azərbaycanlı "Yeni Müsavat" a danışdı

yazısı sah.6-da

Azərbaycan Rusiya-Türkiyə tandemı ilə Avropa arasında

"BAKİYA GÖRƏ KREMLİN BAŞI DƏRDƏ - AZƏRBAYCAN DAVASI BÖYÜÜR"

Avropa ölkəmizi öz orbitində görmək istəyir, Moskva isə bu rəqabətdə həm də Ankaraya güvənir; həlli uzanan Qarabağ problemi və qaz bazarında gənc rəqib - qısqanc Moskvadan zəif yerləri kimi...; **Rusiya nəşri:** "Ümid yalnız Əliyevin sağlam düşüncəsinə qalır..."

yazısı sah.8-də

Fazıl Məmmədovun "kassa aparati" ilisdi: yeznə əldən gedir

Sabiq nazirin işdən çıxarılan bacısının əri Namiq Quliyevin iki kabinet varmış; onun oğlunun adına rəsmiləşdirilmiş "CASPEL" MMC-nin ölkəyə gətirdiyi kassa aparatlarından milyonları necə qazanıblar...

yazısı sah.7-də

Etibar Məmmədov seçkiyə qatılmır - AMİP-cı səbəbi açıqladı

yazısı sah.4-da

Vahid Ələkbərov Azərbaycanda bank alır

yazısı sah.13-də

Azərbaycanda yaşayış minimumu artırıldı

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında 2018-ci il üçün yaşayış minimumu haqqında" Qanunu təsdiq edib. Virtualaz.org bildirir ki, qanunu əsasən, 2018-ci il üçün yaşayış minimumu ölkə üzrə 173 manat, əmək qabiliyyətli əhalı üçün 183 manat, pensiyaçılar üçün 144 manat, uşaq-lar üçün 154 manat məbləğində müəyyən edilir.

Qanun 2018-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yaşayış minimumu 155 manat təşkil edir.

Patriarx Kirill Mehriban Əliyevaya ordenini təqdim edib

Moskvada Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti Mehriban Əliyevaya II dərəcəli Müqəddəs Məlekimsə Knyaginya Olqa ordeni təqdim olunub.

APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumatata görə, Xilasidici İsa Mesih məbədində keçirilən mərasimdə ordeni M. Əliyevaya Moskva və bütün Rusyanın Patriarxi Kirill təqdim edib.

M. Əliyevi bu ordenlə Rus Pravoslav Kilsəsinə göstərdiyi köməyə, habelə Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluğun möhkəmləndirilməsi sahəsində çoxsaylı xidmətlərinə görə Moskvanın və bütün Rusyanın patriarxi Kirill tərəfindən təltif olunub.

Qeyd edək ki, bu ordenlə kilsə, dövlət və ictimai həyatın müxtəlif sahələrində böyük xidmətləri olan qadınlar təltif edilir.

Xatırladaq ki, 2013-cü ildə M. Əliyevanın himayədarlığı ilə Həştruxda Müqəddəs Məlekimsə Knyaz Vladimire Rusiyada ilk abidə ucaldılıb. Bu il Mehriban Əliyevanın şəxsi təşəbbüsü ilə abidənin ətrafındakı əraziləde abadlıq işləri görüllər.

Bakı metrosuna ayrılan subsidiyanın məbləği 50% artırıldı

Azərbaycanın 2018-ci il dövlət bütçəsindən "Bakı Metropoliteni" QSC-ye 45,0 mln. manat həcmində subsidiya ayrıla-cəq. Bu barədə "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət bütçəsi haqqında" qanunun tətbiqi ilə bağlı bir sira məsələlər barədə Azərbaycan prezidentinin fərmanında deyilir.

Qeyd edək ki, parlamentdə müzakirə olunan bütçə layihəsində bu subsidiyanın məbləği ilkin olaraq 89 mln. manat qeyd olunmuşdur.

Bildirək ki, 2017-ci ilin dövlət bütçəsində "Bakı Metropoliteni" QSC-ye verilən subsidiya 30,0 mln. manat təşkil edib. Bu da 2018-ci ildə cəmiyyətə ayrılan yardımın 50% artmasını göstərir.

Bundan başqa, 2018-ci ilin dövlət bütçəsində "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-ye 10,0 mln. manat subsidiya verilməsi nəzərdə tutulub. Həmçinin Bakı Nəqliyyat Agentliyinine 48,1 mln. manat, Dövlət Dəniz Administrasiyasına 4,472 mln. manatın artırılması planlaşdırılır.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sıfariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Müdafiə naziri ön cəbhəyə getdi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti düşmənlə qarşıdurma xəttindəki mövqelərdə döyüş növbəsi çəkən əsgərlərlə görüşüb.

Bu barədə modern.az-a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Əməliyyat şəraiti barədə mərəzə edildikdən sonra müdafiə naziri əsgərlərdə hərbi qulluqçuların döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı, sosial-məişət şəraiti ile maraqlanıb.

Daha sonra general-polkovnik Z. Həsənov öz xətdə xidmət edən hərbçilər üçün yeni inşa edilən əsgər taqxanasının açılışında iştirak edib və burada yaradılan şəraitlə tanış olub.

Rusiyalı blogger Azərbaycandan üzr istədi

Rusiyalı fotoğraf və blogger Vladimir Kezlinqin adı "Arzuolunmaz şəxslər siyahısı"ndan çıxarılb.

Bu barədə virtualaz.org-a Xarici İşlər Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilir ki, fotoqraf Azərbaycanın Sankt-Peterburg şəhərindəki Baş Konsulluğu məktubla müraciət edərək, adının "Azərbaycan Respublikasının işgal edilmiş ərazilərinə qanunsuz safer etmiş əcnəbilərin siyahısı"ndan çıxarılmasını xahiş edib.

Məktubunda V. Kezlinq Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyü, suverenliyi və qanunlarına hörmət etdiyini bildirib və Azərbaycan hökumətinin müvafiq razılığı olmadan Azərbaycanın işgal edilmiş ərazilərinə səfərinin hər hansı bir siyasi məqsəd güdmədiyini vurğulayıb.

V. Kezlinq Ermənistan tərəfindən işgal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə səfərin heç bir halda Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə yaradılmış qondarma rejiminin teşviqinə xidmət etmədiyini bildirib və işgal olunmuş ərazilərə qanunsuz saferə əlaqədar Azərbaycan hökuməti və xalqından üz istədiyini bildirib.

V. Kezlinqin müraciəti müvafiq qaydada nəzərdən keçirilib və onun adının "Arzuolunmaz şəxslər siyahısı"ndan çıxarılmasına dair qərar qəbul edilib.

Qarşidan gələn bayramlar Ali Baş Komandanın Azərbaycan Ordusuna qarşılarında qoyduğu tapşırıqları bir daha şəxsi heyətindən diqqətən çatdırın müdafiə naziri hərbi qulluqçuların döyüş qabiliyyətini və mənəvi-psixoloji hazırlığı təqdim edib.

Ali Baş Komandanın Azərbaycan Ordusuna qarşılarında qoyduğu tapşırıqları bir daha şəxsi heyətindən diqqətən çatdırın müdafiə naziri hərbi qulluqçuların döyüş qabiliyyətini və mənəvi-psixoloji hazırlığı təqdim edib.

Mətbuat Şurası 3 KİV-i "əfv etdi"

Mətbuat Şurasının Apelyasiya qrupunun iclası keçirilib. Qrupun rəhbəri, MŞ idarə Heytinin üzvü, «İki sahil» qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə gündəlikdə duran məsələlər barədə məlumat verib.

Modern.az-in məlumatına görə, V. Rəhimzadə iclasda bildirib ki, qrup üzərində şurunun xəbərdarlıq qərarı olan 3 kütüvə informasiya vasitəsi ilə bağlı məsələləri müzakirə edəcək. Bunlar "Azpolitika.info" və "Rubrika.az" saytları və "Hüriyyət" qəzeti.

Iclasda həmçinin məlumat verilib ki, xəbərdarlıq qərarının çıxarılmasından sonra müddətdə bu KİV-lərlə əlaqədar Mətbuat Şurasına hər hansı şikayət məktubu daxil olmayıb. Bu cəhət nəzərə alınaraq "Azpolitika.info", "Rubrika.az" saytları və "Hüriyyət" qəzeti ilə bağlı çıxarılmış qərərlərdəki xəbərdarlıqların onlar üzərindən götürülməsinə dair rəyə gəlinib.

Ziya Bünyadov və Heydər Əliyev prospektlərini birləşdirən tunelin tikintisində başlanıb

"Azərbaycan Avtomobil Yolları" Dövlət Agentliyinin sıfarişi ilə Bakı Olimpiya Stadionunun qarşısında yeni avtomobil tuneli inşa olunur. Bu barədə APA-nın sorgusuna cavab olaraq "Azərbaycan Avtomobil Yolları" Dövlət Agentliyinin Mətbuat Katibliyinin rəisi Anar Nəcəfi bildirib.

Onun sözlerinə görə, məqsəd günün pik saatlarında "Koroğlu" metro stansiyasının qarşısında yaranan tixaci aradan qaldırılmışdır: "Ziya Bünyadov prospekti istiqamətindən gələn nəqliyyat vasitələri körpünün üzərinə qalxaraq oradan dövrə vurub, "Koroğlu" stansiyasının qarşısından hava limanı istiqamətində hərəket edir. Bu da həmin ərazidə müəyyən sıxlığa səbəb olur. Məhz o sıxlığın aradan qaldırılması üçün nəqliyyat vasitələrinin "Koroğlu" stansiyasının qarşısına düşmənə Ziya Bünyadov prospektindən birbaşa hava limanı istiqamətində keçidi üçün yeni avtomobil tuneli inşa olunur. Həmin avtomobil tuneline kecid Ziya Bünyadov prospektindən sağa - Olimpiya kəndi istiqamətində - dairədə dövrə vuraraq Ziya Bünyadov prospektinin altından keçib, Bakı Olimpiya Stadionunun arxasından hava limanı istiqamətində hərəket etməklə mümkün olacaq".

Qurum rəsmisi bildirib ki, tunelin ümumi uzunluğu 655 metrdir.

Tunelin tikintisinin nə vaxt başa çatacağına gəlincə, A. Nəcəfi vurğulayıb ki, işlərə yeni başlanılib: "Tunelin tikintisinin gələn il ərzində yekunlaşması planlaşdırılır. İşlər açıq hava şəraitində aparıldığı üçün hava şəraitini ilə əlaqədar fasilələr yaranıb. Buna baxmayaraq, işlərin gələni il ərzində yekunlaşması nəzərdə tutulur".

Fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanın da Kütüvə İnforsasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun (KİVDF) təşkil etdiyi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin qaliblərinin mükafatlandırılmasına nəzəre çatdırılıb.

APA-nın məlumatına görə, tədbirdə çıxış edən fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərli bu ilin Azərbaycan üçün uğurlu olduğunu nəzərə çatdırıb.

KİVDF tərəfindən 2017-ci ilin "İslam Həmrəyi" lili elan olunması ilə bağlı keçirilən tədbirlərdən söz açan V. Səfərli bu ilin həm də jurnalistlər üçün ikinci binanın istifadəyə verilməsi, 255 jurnalistin mənzilli təmin olunması, eyni zamanda jurnalistlər üçün üçüncü binanın təmininin atıldığı nəzərə çatdırıb.

Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov Dünyə Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günündə dünyada azərbaycanlıların həmrəyliyinə nail olunması istiqamətində mühüm bayram olduğunu qeyd edib: "Azərbaycan dövləti xalqla əlaqələrdə mediaya xüsusi önem verir. Media vasitəsilə dövlət siyasetini çatdırır, qarşılıqlı olaraq dövlətlə cəmiyyət arasında körpülər yaradılması üçün media körpüsündən istifadə edirik. 2017-ci il jurnalistika üçün uğurlu olub. Medianın maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması 2018-ci ildə də davam etdiriləcək. Bu il jurnalistlərin bir qismi yeni mənzillərlə təmin olundu. Prezident Əliyevin də qeyd etdiyi kimi, jurnalistlərə qayğı davam etdiriləcək".

Ə. Həsənov nəzərə çatdırıb ki, 2018-ci ildə KİV-lərlə birlikdə Dağlıq Qarabağ probleminin dünya ictimaiyyətine çatdırılması, Ermənistanın törediyi Xocalı soyqırımı və azərbaycanlılara qarşı töredilən digər soyqırımlar dünya ictimaiyyətine çatdırılacaq.

Sonra müsabiqə qalibləri mükafatlandırılıb.

Sobçakın Rusiya prezidentliyinə namizədiyi təsdiqləndi

Rusiya Seçki Mərkəzi təleparıcı Kseniya Sobçakın Rusiya prezidentliyinə namizədiyi təsdiq edib.

«Trend»in məlumatına görə, onun namizədiyi "Vətəndaş təşəbbüsü" Partiyası irəli sürüb.

Seçki Mərkəzindən verilən məlumatata görə, onun sənədləri yoxlanılıb və qəbul edilib. Buna da ona seçki fondu formalasdırmasi üçün xüsusi hesabın açılmasına icazə verilib. Qeyd edək ki, Rusiyada prezident seçkiləri 2018-ci il martın 18-də keçiriləcək.

Dekabrin 25-də Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasının idarə Heyətinin icası keçirilib. Sülh Platformasının mətbuat xidmətindən APA-ya verilen məlumataya görə, Vətəndaş Sülh Platformasının həmsədri Rövşən Rzayev gündəliklərə olan məsələləri təqdim edib.

Gündəlikdə duran ilk məsələ-Vətəndaş Sülh Platforması Katibliyinin rəhbərinin deyişdirilməsi olub. Katibliyinin koordinatoru Orxan Nəbiyev xaricdə təhsilini davam etdirməsi səbabından onun bu vəzifədən azad olunması, lakin Vətəndaş Sülh Platformasının "Ekspertler Şurası"na üzv olması haqqında xahişi müzakirə edilib. Vətəndaş Sülh Platformasının katibliyinin koordinatoru vəzifəsinə D.Əliyeva adına Azərbaycan Qadınlarının Hüququnu Müdafiə Cəmiyyətinin əməkdaşı Dilarə Əfəndiyevanın namizədiyi irəli sürürlüb. Müzakirələrdən sonra idarə Heyəti Orxan Nəbiyevin Katibliyinin koordinatoru vəzifəsindən azad olunması ve Platformanın Ekspertler Şurasının üzvü, Dilarə Əfəndiyevanın isə Vətəndaş Sülh Platformasının Katibliyinin koordinatoru vəzifəsinə təyin olunması haqqında qərar qəbul edib.

Daha sonra gündəlikdə duran ikinci məsələ-Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasının erməni həmsədri Rafael İsaxanyanın oktyabrın 30-da Tiflisde keçirilən təsis qurultayında qəbul edilmiş Nizamnaməyə təklif etdiyi əlavə və dəyişiklikləri və onun həmsədr olğunu müddətə Vətəndaş Sülh Platformasının prinsiplərinə zidd hərəkətləri idarə Heyətində geniş müzakirə edilib. Müzakirə zamanı bildirilən ki, nizamnamənin 6.5-ci maddəsinə əsasən əlavə və dəyişikliklər yalnız Vətəndaş Sülh Platformasının Qurultayı tərəfindən edile bilər. Həmçinin qeyd olunub ki, Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasının idarə Heyətinin həmsədri və Vətə-

Erməni həmsədr Vətəndaş Sülh Platformasından qovuldu-təfərrüat

Novella Cəfəroğlu: "İsaxanyan əvvəl dediklərini bir müddət sonra danib əksini deyirsə, biz nə edək?"

Sülh Platformasının üzvü nizamnamənin 5.10-cu maddəsinə uyğun olaraq Vətəndaş Sülh Platformasının adına, məqsədlərinə və prinsiplərinə zidd hərkətə yol verdikdə onun üzvlüyüne xitam veriliir.

Platformanın həmsədri Rövşən Rzayev İsaxanyanın nizamnamənin qeyd olunan bəndini pozduğuna görə onun üzvlüğüne xitam verilməsi məsələsinə idarə Heyətinin münsəbət bildirməsini xahiş edib. Yaranmış vəziyyət və təqdim olunmuş faktlar ətraflı müzakirə edilib ve Rafael İsaxanyan Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasının idarə Heyətinin həmsədri seçilib.

Sülh Platformasının üzvlüyüne xitam verilməsi məsələsinə idarə Heyətinin münsəbət bildirməsini xahiş edib.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı facebookda səhifəsində qeyd edib ki, Sülh Platformasındaki daha bir ermənin-İsaxanyanın Azərbaycan əleyhinə hərəkəti artıq hər şeyi deyir: "Bizim dediklərimiz bir daha özünü doğruldu." Sülh

Platformasının erməni həmsədri Rafael İsaxanyan televiziyyada çıxış edərək bildirib ki, onu guya azərbaycanlılar aldadıb platformaya qoşular, hələ bir sədr də seçiblər. Azərbaycanın ünvanına da ağızna geləni danişib və xüsusi olaraq vurğulayıb ki, azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağ adında yeri unutsunlar, ora artıq onları deyil. Bizimkiler də onu dərhəl iclas çağırıb xaric eləyiblər, yeni atasına od vurublar. Yerine də Ukraynada yaşayın Artur Ağacanov adında birisi seçiblər. Bu Artur deyir ki, mən erməni deyiləm, albanam, berk vuranda deyir ki, ümumiyyətlə, azərbaycanlıyam. Bütnən biabırçıldan sonra, görsən, bu "sülh platforması"ni yənə də davam etdirəcəklər?"

Novella Cəfəroğlu isə "Yeni Mütəşəkkir" a bildirib ki, Rafael İsaxanyan Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasına qoşulmaq üçün özü müraciət etdi: "Biz haradan biləydi ki, o, bir müddət sonra Sülh Platformasının nizamnamə tələbini pozan mövqə sərgiləyəcək. Bu cür davranış nümayiş etdirdi və idarə Heyəti de üzərinə düşəni edərək onu üzvlükden xaric etdi. İsaxanyan iş adamıdır. Mənəcə, ona Ermənistan hakimiyəti tərəfindən

təsir və təzyiqlər olub. İsaxanyan Azərbaycana 2003-cü iləndə əvvəl gəlib-gedib. Sülh Platformasına üzv olduqdan sonrakı dövrə İsaxanyan Azərbaycana gəlməyib. Özləri gelir, biz onları məcbur getirməmişik. Nizamnamədə Azərbaycanın ərazi bütövülüyünə toxunmamaq yazılıb. Kim onu qəbul edir Sülh Platformasına qəbul edilir, qəbul eləməyən və ya nizamnamənin o tələbini pozanlar isə üzvlükden xaric ediləcək. Martirosyan və ya İsaxanyan əvvəl dediklərini bir müddət sonra danib əksini deyirlərse, biz nə edək. Onlara ölkələrinən təzyiq edilir, biz o təzyiqlərin qarşısını ala bilirik axı.

Akif Nağıya isə cavabım budur ki, mən sülh tərəfdarıyam. İstəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ münaqışının sülh yolu ilə həll olmasına vasitəciliyə edən ATƏT-in Minsk Qrupuna üzv ölkələrin temsilciliyinən formalasması və tərkibin 19 nəfərdən ibarət olması haqqında qərar qəbul edib. Ümumi razılışmaya əsasən, 19 nəfərlik idarə Heyətində üzvlərin say proporsiyası 5-i erməni, 5-i azərbaycanlı, 9-u isə ATƏT-in Minsk Qrupuna daxil olan digər ölkələrin hərəsindən 1 nəfər olmaqla müəyyən edilib.

□ Etibar SEYİDAĞA,
□ Yeni Mütəşəkkir

önənda onda aqressiya daha çox formalaşır. Xüsusilə çox işləyən və gərginlikdən istirahət edə bilməyen insanlar aqressiyayan qurbanın qurbanıdır. Düzgün qidalanmamaq, rejimsiz həyat sürmək, yuxusuzluq, stress aqressiyaya yol açır. Belə halda bəzən ən sakit insan belə aqressiv olur. Aqressiya müxtəlif yaşlarda təzahür etməye başlayır. Unutmaq olmaz ki, aqressiya bir çox hallarda yad insanlara qarşı daha çox yönəsə də, yaxın insanlara, ailəyə qarşı da olur. Özünü idarə edə bilmir və sonucuda hər gün ailədə narazılıqlar olsun, bu da ailənin dağılması ilə neticələnir. Yəni insanların aqressiya bu şəkildə olur. Bunu tək ISİD-də döyüşən insanların fonunda izah etmek olmaz. Aqressiya aşağı yaşlılarında formalasılır, yuxarı yaşlılarda doğru gedir. İnsanları təhəlki hissətən etrafda insanlara qarşı da aqressiv olmağa gətirib çıxarır. İnsan gərek həyata tənha olmasın. Bu cür hallarla tək mübarizə aparmaq mümkün deyil. İnidən geləcəkdə bu cür halların yaranmaması üçün valideynlərə uşaqlarını mütxəssislerin yanına aparmağı məsləhət görərdim. Qışkıraq esidən uşaq bunu cəmiyyətə aparacaq, söyüş esidən de eyni ilə. Uşaq nə görürsa, geləcəkdə də elə davranır. Aqressiv olma-

ğın müddəti de önemli faktordur. Bununla mübarizə aparmaq çox çətindir. Uzun müddət davam edən aqressiya getdiğəcə gülənlər və sonunda qarışışınmaz problemlərə əsasən 19 nəfərlik idarə Heyətində üzvlərin say proporsiyası 5-i erməni, 5-i azərbaycanlı, 9-u isə ATƏT-in Minsk Qrupuna daxil olan digər ölkələrin hərəsindən 1 nəfər olmaqla müəyyən edilib. Uşaqlarımiza ən çox vətən sevgisi aşılmalıdır, onları daha çox bu ruhda böyükliyik. Çünkü bizim üçün müqəddəs vətəndir, bu vətəni də sevmək insanı nifretdən uzaqlaşdırır, amma yenə deyirəm birində kiməsə qarşı nifret hiss oyatmaq eyni zərarda onda aqressiyayan bünbövrəsini qoyur. Bu sevgini kiçik yaşından uşaqda formalasır, böyüyəndə ancaq o düşüncəde olacaq ki, vətənim qorunmayıam. Vətəni qorumaq da elə onu sevmək deməkdir. Sonda onu bir daha deyirəm ki, kiçik yaşlardan formalasın aqressiya böyüyəndə bu cür terror təşkilatında döymək və bu kiçik hallar yaradır".

□ Cavansir Abbaslı,
□ Yeni Mütəşəkkir

"İŞİD-ə qoşulan azərbaycanlılar daha qəddar olub"-psixoloq izahı

Gülnar Orucova: "Belə insanlar valideyn diqqətindən kənardə qalıblar"

CurrentTime.TV-nin xüsusi müxbiri Şahida Yakub özünün "Kadr arxasında" layihəsi çərçivəsində Suriya rəhbəri Başər Əsədə vuruşmuş və hazırda vuruşan insanlarla hazırladığı müsahibə Azərbaycanda da ciddi müzakirələr doğurub. Buna səbəb de müsahibə Azərbaycanla bağlı hissənin olmasıdır.

Belə ki, müsahiblərdən Tuncidən olan 27 yaşlı keçmiş İŞİD yaraqlısı Abdullanın bu fikirləri diqqət çəkib. Sitat: "Özbəkistan, Qazaxistən, Tacikistan, Azərbaycandan gələnlər ayı vuruşurlar. Onların öz batalyonları var, başqalarına qarışırlar. Azərbaycandan gələnlər başqalarından çox radikalardır".

Azərbaycanlıların bir təhlükəli terror təşkilatının tərkibində belə aqressiyaları, radikal olmaları ilə fərqlənmələri bəzi su-

yanın iki səbəbi olur. Birincisi, özüne diqqət çəkmək isteyirler, ikincisi, istədiklərinə nail olmağa çalışırlar. Belə insanlar valideyn diqqətindən kənardə qalıblar. Biz daha çox uşaqlarda aqressiya axtarırıq, amma unutmaq olmaz ki, əslində aqressiya daha çox valideynlərde olur. İnsan daim gərginlikdə

Bankı batırınlar

Samir SARI

"Dəmirbank"ın lisenziyasının ləğv edilməsi, bankın müştərilərinin kartlarının bloklanması ve onların məlül-müşkül, pulsuz qalması hadisəsi yadına bu bankla bağlı bir əhvalatı saldı. Onu qısa şəkildə sosial şəbəkədə yazmışam, indi burda daha müfəssəl yazib, sonra mətləbə keçəcəyəm.

Hadisə belədir: 1994-cü ildə bir dəfə "Fioletov" adlanan elektrik qatarı stansiyasından düşüb "Şərq bazarı"nın yaxınlığında yerləşen "Azdəmiryolbank" bankına getmişdim. Dayım bankın ofisini sıfirdan təmir edən briqadanın iş icraçıydı. Getdim, çatdım, gördüm, ustalar və fehlələr bir aradırlar, nəyisə müzakirə edir, gülüşürərlər. Tezliklə aydın oldu ki, gecə banka oğrular girib, əllərinə keçən qiymətdə ağır, vəzndə yüngül şeylər aparıblar. İnşaat meydançasında nə olacaq ki...

Həmi oğruların ən azı dörd nəfər olduğuna inanırdı. Ortada bunu sübut edən "iz"ler vardı. Bankın girişdəki ən iri otağının dörd künçünün dördündə də, siz də məni bağışlayın, insan nəcisi kütlesi vardı. İş icraçısu bu "isti izləri" görəndə əvvəlcə pərt olub, hesab edib ki, bu, kimin işidirsə, konkret sataşmaqdır, xəbərdarlıq etmək, mesaj verməkdir. Amma sonradan yaşılı ustalardan biri deyib, elə deyil. Adam təcrübəliyim, güman ki, gəncliyində oğru dünyasına bələdliyi-zadı da olub. O deyib ki, siz bilmirsiniz, bu sataşmaq məsələsi deyil, sadəcə, bu, oğruların ilk işidir, güman ki, gəncdir, bu işə ilk dəfə qol qoyduqlarından möhkəm həyəcanlanıb, qorxular və qarınağrisına düşübərlər, ona görə də bankın binasından çıxmadan, hərəsi bir kuncə oturub. Ağsaqqal fəhle deyib ki, oğurluğa ilk dəfə gedənlərdə belə olur, amma sonrakı oğurluqlarda elə olmur. Hətta o gənc oğrular kuncə çöküb rahatlaşmasalar, ola bilərmiş ki, özlərini batırınlar. O dərəcədə.

Sonradan o bankın adı dəyişdirilib "Dəmirbank" qoyuldu, uzun illər də effektiv işlədi. Ancaq belə görünür ki, 23 il önce bu bankın ortasına qoyulmuş nəcisin kütlesinin mistik qüvvəsi onu bu günlərə cənəbən təqib edib ki, indi bankın lisenziyası ləğv olunub.

Təbi ki, bu, zarafatdır, ciddi söhbət deyil. Ona qalsa, Beynəlxalq Bankın mərkəzi binası tikiləndə mühafizəsi güclüdü, ora neinki oğrular girib otura bilmirdilər, heç göydə ucan quşun binanın interyerinə zil atması da mümkün deyildi. Amma bu bankın sabiq müdürü Cahangir Hacıyev neyəldi? Gül kimi bankın ortasına zibil qoydu, milyardları saşa-sola, taniş-bilişə, ayı xidməti göstərənlərə, ceyranlara, quşlara dağıtdı, axırdı da zibile batıb qaldı. Bu, bəlkə də onun ilk oğruluğuydu, ona görə belə oldu. Yaşlı usta 1994-cü ildə demişdi axı, ilk dəfə oğruluğa gədənlərin əvvəlcə qarnı ağıryır, sonra - başları.

İndi deyirlər, Cahangir müəllim türmədə hamam, tualet növbəsində durur. Əlbəttə, onun dövlətin bankından çırpışdırıldığı xalq pulunun 99 faizini əlindən almış olsalar, 1 faizi qalmış olsa belə, ona bəs edərdi. Adam türmənin içində özü üçün ayrıca bir tualetli, hamamlı, 5 ulduzlu türmə tiki dir "cəza çəkə-çəkə" yaşaya bilərdi. Amma nəyə görəse müəllimə hələlik bu imkanı verməyiblər. Bəlkə gələcəkdə cəza çəkməyin bir kef çəkmək mərhələsi də gələcək, kim bilir.

Yuxarıda nəql etdiyim hadisədən çıxış edərək bu fikrə gəlmək olar ki, oğruluq olan yerde mütləq xirdəyə çıxan zibil də olur. Yəqin ele ona görədir ki, əksər sahələrdən zibil iyi gelir. İlk dəfə oğruluq edənlər rəhbərlik etdikləri strukturların baş binalarının künclərinə oturur, gül kimi sahənin içində zibile qoyub, bəzən hətta divarına suvayıb gedirlər.

Hazırda camaat səbirsizliklə sabiq vergilər naziri Fazıl Məmmədovun qoyub getdiyi "zibil izləri"nin açılacağını gözlüyür. Tez olsayıdı, yaxşı olardı. Xəlayiq danışmağa, müzakirə etməyə, "pah atonnan, dövleti nə təhər dağıdırımlışlar" deyə təəccübən məyəməvzü tapardı. Yoxsa indilikdə kimin haranı necə dağıtdığını bilmirik. Hətta durub desək, adamı "böhtançı" deyə məhkəməyə verib tutdurular. Ona görə də gərək gözləyek, "xəyanət edən"lərin, öz sahəsini batırınların (hər mənada) adını özləri açıqlaşınlar.

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) fəxri lideri Etibar Məmmədov gələn il keçirilecək prezident seçkilərində namizəd kimi iştirak etməyəcək. Bu barədə modern.az-a Etibar Məmmədov özü məlumat verib. AMİP-in fəxri lideri partiyadakı mövcud vəziyyət barədə isə danışmaq istəməyib: "Partiyamın işlərinə baxan vəzifəli şəxslər var. Partiyadakı yeniliklərdən onlar danışsa, daha yaxşı olar".

E.Məmmədov şəxsi tikinti biznesinin olması barədə deyilənlərə münasibət bildirmək-də yayınıb: "Biznes sözünün tərcüməsi iş deməkdir. Deməli, insanların hamısı bir işlə məşğul olmalıdır. Rəsmi işim, vəzifəm yoxdur. Amma özüm işsiz də qoymuram. Kimlərse deyirə ki, mənim tikinti biznessim var, qoy desinlər..."

Etibar Məmmədov prezident seçkisində iştirak nedən iştirak etməyəcini isə açıqlamayıb.

Bununla bağlı AMİP katibi, Etibar Məmmədovun yaxın adamı Əli Orucova "Etibar Məmmədovun seçki qatılma-ması seçkilərin demokratikliyinə inamsızlıqdan irəli gelir, yoxsa AMİP-i və şəxsen özünü seçki kimi ağır yükün altına gırıb uğur ələ edəcək gücədə saymadığındandır? AMİP Etibar bəyin seçkide iştirak edəcəyi halda seçki kampaniyasını aparmağa hazırlıdır? Etibar Məmmədovun namizəd olma-ması o deməkdir AMİP-in başqa namizədi olmayıacaq və ya ümumiyyətə, seçkiye qatılmayacaq? AMİP indiyə qədər neçə prezident seçkisində iştirak edib" sallarını ünvanladıq.

Əli Orucov "Yeni Müsavat'a bildirdi ki, Etibar Məmmədovun prezident seçkilərində iştirak etməməsinin səbəbləri barədə daha dəqiq izahını özü vera bilər. Etibar Məmmədov səbəblər barədə danışma-yısa, deməli, belə məqsəd-uyğun hesab edib: "Seçkilərə

Etibar Məmmədov seçkiyə qatılmır, AMİP funksioneri isə iddialı danışır

**"Başqa partiyalardan fərqli olaraq
AMİP-in sabit elektoratı var"**

isə həle bir ilə yaxın müddət var. Amma bu bir gerçəklidir. Əlikdə demokratik seçki mühiti yoxdur. Diger sahələrdə olduğu kimi siyasi rəqabətə imkan verilmir. Seçki hüquqları qalsın bir kənara, vətəndaşların elementar hüquqlarına hörmət göstərilmir. Təəssüf ki, insanlarda inamsızlıq sindromu seçkilərə münasibətdə daha qabarlı özünü göstərir. Bu isə çox təhlükəlidir. Vətəndaşlarımız öz dövlətlərindən getdikcə əzəqətərək, vətəndaş-dövlət anlayışı ve mənasi-batləri ciddi zədələnilər. Odur ki, ilk növbədə siyasi qüvvələrin və vətəndaş cəmiyyətlərinin başlıca vəzifəsi bu fəsadların aradan qaldırılmasına nail olmaqdır. AMİP həmisi ən ağır yükün altına ciyinlərini verib və bu yükü daşımıq bacarıb. Hətə bize yüksək olanların yükünü daşımış olmuşuq. Üzümüzdə

seçki yükündən daha ağır və məsuliyyətli yük var. Bu, Azərbaycanda millətin özüne, öz dövlətinə, parlaq gələcəyinə inamını özüne qaytarmaqdır. Seçkilər bu yolda vasitə ola bilər. Amma bu şəraitdə yox".

Əli Orucov xatırlatdı ki, Etibar Məmmədov indiyə qədər 3 seçki prezident seçkiləri kampaniyasında uğurla iştirak edib: "Lakin birinci marafonda 1992-ci ildə keçirilən seçkide Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin lideri mərhum Əbülfəz Elçibəyə yarışma şanlarının üstün olmasına baxmayaraq, namizədiyini geri götürüb. 1998-ci ildə keçirilən seçkide Etibar Məmmədov namizəd kimi iştirak edib. Həmin seçkide bütün siyasi qüvvələrə nümunə ola biləcek kampaniya apardıq və prosesi uduq. Əlimizdə 2000-dən çox seçki məntəqəsinin rəsmi möhürü protokolları indiyədək də

paniyasına yeniliklər gətirən ikinci partiya yoxdur".

Ə.Orucov dedi ki, prezident seçkisində hələ xeyli müdədat var. Dünyada, regionda və ölkəmizdə proseslər çox sürətli dəyərdir: "Inanıram ki, seçkilər qədər bir sira fundamental dəyişiklərin şahidi olacaq. AMİP də real vəziyyətə uyğun qərarlarını verəcək".

Qeyd edək ki, prezident seçkisi 2018-ci ilin oktyabrında keçiriləcək. Hakim Yeni Azərbaycan Partiyası hələ ki namizədini rəsmi elan etməyib. Müxalif düşərgəsindən isə Müsavat Partiyası keçmiş başqanı, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri Isa Qəmbərin, Vətəndaş İnkısap Partiyası sədri Əli Əliyevin, AĞ Partiya sədri Tural Abbaslının namizədliyini elan edib.

□ Etibar SEYİDAĞA,
□ Yeni Müsavat

Səfərberlik Xidmətinin yaradılması Azərbaycana nə verdi?

Emil Həsənli: "Bunların hamısı çox sevindiriciidir"

Son illərdə Azərbaycanda hərbi sahədə görülen ciddi işlər göz öndəndir. Günü-gündən güclənən Azərbaycan ordusunda hərbi xidmətə çağırışlar, eləcə də səfərberlik istiqamətində çəvik bistem yaradılıb.

Bununla bağlı "Yeni Müsavat'a" danışan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri **Emil Həsənli** hərbi sahədə yaradılan bir qurumun vacibliyindən söz açdı: "2012-ci ilin 13 fevralında Səfərberlik və Herbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətə yaradıldı. Gənclərin hərbi xidmətə çağırılması, yola salınması, yolasalma prosesinin şəffaf olması və bu kimi işlər görülür. Artıq istənilən şəxs evindən özünün yaxud başqaşının hansı hərbi hissə düşməsi barədə məlumatı öyrənir.

Bundan əlavə, 9100-ə mesaj göndərməkle məlumat gelir. İndi çağırışının və onun valideyninin cib telefonuna mesaj gedir ki, harada, hansı hərbi hissədə qulluq edəcək. Vətəndaşlara hərbi bilet, arayışla bağlı məlumat olarsa, elektron hökumətin programına uyğun olaraq, Səfərberlik Xidmətinin saytına müraciət edə bilər, bir neçə gün ərzində həmin müraciəti əsasında cavabını alar. Səfərberlik hazırlığı da yüksək səviyyədədir. Bu il və keçən il

təlimlər oldu ki, bu təlimlərdə 10 mindən çox Azərbaycan gənci, ehtiyatda olan hərbi qulluqçular sırasına gəldi. Bu da ölkəmizdə vətənpərvərlik nümunəsidir. Bir gün ərzində o sayda insa toplaşır. Bu onun göstəricisidir ki, Səfərberlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətə işini nə qədər peşəkar qurub. Şəhidlərimizin definini Müdafiə Nazirliyi və Səfərberlik Xidməti yerli icra orqanları ilə birlikdə çox yüksək

□ Cəvənsir ABBASLI,
□ "Yeni Müsavat"

Rusiya müsəlmanları birleşdirməyə çalışır. Daha doğrusu, aralarında münaqişə olan müsəlman dövlətlərini bir araya getirmək fikrindədir. Bu barədə xarici işlər naziri Sergey Lavrov açıqlama verib.

Reportun xəberinə görə, Rusiya XİN başçısı "Russia Today" telekanalına müsahibəsində deyib ki, "bütün müsəlmanların birliyini elan edəcək və irlərlə Səudiyyə Ərəbistanı arasında barışığı asanlaşdıracaq ümumislam konfransının keçirilmesinin vaxtı çatıb". Onun sözlerine görə, müsəlman dünyasında problemləri ümumi İsləm həmçəyiçi çərçivəsində konfessional bərabərlik yolu ilə həll etmək daha yaxşı olardı. XİN başçısı Rusyanın tərəflər arasında dialoq qurmağın və her iki ölkəni maraqlandıran məsələlərin nəzərdən keçirilməsinin tərəfdarı olduğunu söyləyib: "Regionu iki böyük ölkəsindən səhəbət gedir, ola bilmək ki, onların regionda ortaq maraqları olmasın. Sadəcə, oyun qaydalarını tənzimləməlidirlər. Bu işdə yardım göstərməye hazırıq".

Əlbəttə, son illərdə Yaxın Şərqdə aktiv oyuncuya çevrilən Rusyanın xarici işlər nazirinin bölgəni böyük mührəbi ilə tehdid edən İran-Səudiyyə qarşılmasının aradan qaldırılması təşəbbüsü ilə çıxış etməsi normaldır. Moskvanın bu təşəbbüsü, hətta nail olmasına bələ, onun bölgədə rolunu və nüfuzunu gücləndirə bilər. Belə bir planın ortaya atılması və bu istiqamətdə Rusyanın rəhbərliyi ilə prosesin başlanması Moskvanın diplomatik təhlükəsizliyə mənasına geləcək.

Doğrudur, inidlilikdə İran və Səudiyyə Ərəbistanının barışması o qədər də asan görünmür, əksinə, proseslər qarşılmanın daha da dərinləşəcəyindən xəber verir. Ancaq Lavrov bir məsələdə haqlıdır ki, iki dövlətin de hansısa məsələlərdə ortaq maraqlarının olması mümkündür. Lakin indiki həkimiyətlərin dö-

Lavrovun müsəlmanları birleşdirmək

Çağırıcı - Kremlinin məkrili planı, yoksa...

"Kafkassam"ın rəhbəri Həsən Oktay Rusiya XİN rəhbərinin açıqlamasını Moskvanın yeni strateji gedisi hesab edir...

ründə barışığın əldə olunması qeyri-mümkin görünür.

Ankarada yerleşən "Kafkas-sam" Strateji Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri Həsən Oktay Lavrovun açıqlamasını Rusyanın yeni strateji gedisi hesab edir. Onun fikrincə, Rusiya həm öz daxilindəki müsəlman əhalini, həm də bütövlükde müsəlman ələmində təsirini gücləndirməyə

çalışır: "Tramp yeni təhlükəsizlik strategiyasını açıqladı və məlum oldu ki, Çin gələcək dövrdə bütün diqqətləri üzərinə çəkecek. Rusiya bu mərhələdə söz sahibi olmaq üçün ilk növbədə 20 mil-yona yaxın öz müsəlman əhalisi üzərində söz sahibi olmaq, təsiri möhkəmlətmək istəyir. Eyni zamanda Rusiya İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına ən azından in-

diki mərhələdə müşahidəçi kimi daxil olmaq istəyir. İsləm dünya sistemində təsirin çəkə biləcək bu yeni strategiya Yeni Dünya Sisteminin qurulmasına mühüm faktor olacaq".

Bu səbəbdən Həsən Oktayın fikrincə, Rusiya müsəlman ələminin bir nömrəli probleminə چərəfli, faktiki olaraq müsəlman əlkələrini bölmüş İran-Sə-

udiyyə Ərəbistanı gərginliyi üzərində söz sahibi olmaq istəyir: "Bununla da münaqişə həll olunmasa belə, Rusiya mövqeyini qəti şəkildə ortaya qoyduğu üçün gelecekdə istənilən problemdə Moskvada aktiv rol ala biləcək. Bu da Rusiyaya ciddi mənada manevr imkanları yaradacaq".

Həsən Oktay Rusyanın bu fəaliyyətin arxasında həm də Türkiyə ilə yaxınlaşmanın olduğunu düşünür. Ekspertin fikrincə, Türkiyə yeni mərhələdə aktiv regional siyaset aparcasıq: "Son zamanlar Türkiyənin xarici siyasetdə etdiyi həmlələr yeni qurulacaq dünya sistemində ciddi rol almasında Ankaraya yardım edəcək. Türkiyə-Rusiya əlaqələrinin də bu baxımdan dəyərləndirək, yeni ölkədən tərəfdən təsir etmək. Qarabağ probleminin həlli belə baxanda asandır, digər tərəfdən də çox çətinidir. Bu, regional münaqişə olduğunu müəyyən mənada Rusyanın az qala, daxili problemi kimi təqdim olunur. Bu isə münaqişənin həllini daha da çətinləşdirir, çünki istənilən halda həll bir ölkədən asılı olur. Konfliktin həllinin asan yolu Azərbaycanın hər şeyi göze alaraq hərəkət etməsidir. Ancaq indiki zamanda bu mümkün deyil".

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

və məsələni müzakirə ediblər. Bu mənada mən Türkiyənin dəha da aktivləşməsinin tərəfdarıyım. Baxın, Rusiya fealdır. Hami deyir ki, Moskvanın regiona təsir etmək imkanı var. Eyni ifadələri biz Türkiyədə də aid edə bilərik. Ankaranın Azərbaycan ve Ermenistanın təsir mexanizmləri həddindən arıq çoxdur".

Politoloq Arzu Nağıyev də BMT-dəki Qüds müzakirələrindən çox uzaqgedən nəticələr çıxarmağa zərurət olmadığını deyir: "Məlumudur ki, Türkiyədə keçirilən zirvə toplantılarında bütün ərəb dünyası maraqlı idi. Təbii ki, burada iqtisadi, siyasi, herbi maraqlar da var idi. Çünkü İŞİD erası bitdikdən sonra üçüncü intifadə başlaya bilərdi və hərtərəfi zəifləyən Orta Şərqi də bunu istemirdi. Son vaxtlar Rusyanın Türkiyəni dəstəkləməsi də vacib amil idi. Məhz buna görə də BMT-nin qətnaməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi".

A.Nağıyevin "Yeni Müsavat" a dediyinə görə, eger Türkiyə Dağılıq Qarabağla bağlı belə bir zirvə toplantısi keçirse, hətta qərar belə qəbul edilsə, inandırıcı görünmür ki, BMT-də Qüdsə bağlı qəbul edilən qərar qədər səs toplantı: "Ermeni tacavüz ilə bağlı BMT-nin dörd qətnaməsi var, sadəcə olaraq, icra olunmur. Bu məsələni qaldırmak daha vacib olardı və bütün İsləm dünyası bu məsələdə həmçəyi olsalar idi mühüm bir addım atılmış olardı. Yeni icra mexanizmi olması gərəkdir. Təbii ki, Rusiya faktoru da mühüm məsələ kimi dəyərləndirilməlidir".

□ E.PAŞASOV,
"Yeni Müsavat"

BMT-də Qüds kimi Qarabağ müzakirələri fırsatı-ryylər

Arzu Nağıyev: "İnandırıcı görünmür ki, BMT-də Qüdsə bağlı qəbul edilən qərar qədər səs toplana"

BMT Baş Assambleyasında Qüdsün İsrailin paytaxtı kimi tanınmaması barədə qətnamənin qəbul edilməsi ötən həftənin çox ciddi hadisələrindən olmuş oldu. Dünyanın bir sıra aparıcı gücləri, həmçinin BMT kimi aparıcı təşkilatı ABS-in Qüds qərarına qarşı çıxmamaqla yeni situasiya yaradır. Xatırladıq ki, Baş Assambleya faktiki olaraq Türkiyənin təşəbbüsünü dəstəkləyib və ABŞ-ı da Qüdsü İsrailin paytaxtı kimi tanınmaqdən geri çəkilməyi çağırıb. Təvsiyə karakterli qətnamə 128 dövlət tərəfindən təsdiq edilib. Qətnamənin lehine BMT Tehlükəsizlik Şurasının dörd daimi üzvü olan Çin, Fransa, Rusiya və Böyük Britaniya, eləcə də ABŞ-in müsəlman dünyasındaki müttəfiqləri səs verib.

Tirlatmışdı ki, "məscidləri dağıdan və ölkə heç vaxt müsəlman ölkələrinin dəstə ola bilməz". Göründüyü kimi, İran başda olmaqla, bir sıra İsləm ölkələri, həmçinin Qərbin aparıcı dövlətləri işgalçı Ermənistana qarşı sanksiya tətbiq etmək əvəzinə, onuna eləqələr qururlar, hətta yardım edirlər. BMT Tehlükəsizlik Şurası ise Ermənistana bağlı 4 qətnamə qəbul edib, hansı ki, onlar 20 ilden çoxdur icra olunmur. Təsəssüflər olsun ki, biz bu fikirləri.

Günlərdə səssizdir. Ancaq həsab olunur ki, artıq separatçı Kürdler və katalonlara qarşı sərt münasibətin ardınca Qüdsə bağlı direniş nümunəsi yeni situasiya yarada bilər. Maraqlıdır, Qüds qərari Azərbaycanın işğal altındaqı ərazilərinin qaytarılması üçün fürsətlər yaradırmı?"

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov Qüds və Qarabağ birbaşa əlaqə görmədiyini vur-

ğuladı: "Baş Assambleyada qətnamə qəbul olunub. BMT bir neçə qurumdan ibarətdir. Tehlükəsizlik Şurası icraçı orqan, Baş Assambleya isə parlament kimi bir qurumdur. Yada salmaq istəyirəm ki, Azərbaycan ərazilərinin işğalı ilə bağlı 4 qətnamə var. Baş Assambleyanın da bir qətnaməsi var. Üstəlik, BMT-nin sədri də bir neçə dəfə bəyanat verib. Yeni Qarabağla bağlı yetə-

Gürcüstanın eski Cumhurbaşkanı Mixail Saakaşvili son ay lar yənə də dünya siyasetinin gündəmindədir. Onun Ukraynada yeni inqilabi dalğa başlığı, məruz qaldığı təzyiq və təhdidlər hər gün ekrana gəlir. Onun dəstəkçiləri sırasında Ukrayna Azərbaycanlılarının Birleşmiş Diasporunun sədri Hikmət Cavadov da xüsusilə fərqlənir. Hər zaman Saakaşvilinin yanında olan, "Maydan" dək mitinqdə onun müdafiəsinə hesab olunan çıxış edən H.Cavadov "Yeni Müsavat"ın müxbiri ilə səhəbtində Saakaşvili ilə tanışlığından, onun Ukraynada azərbaycanlılar tərəfindən dəstəklənməsindən və diasporanın durumundan danışdı.

- *Hikmət bəy, siz "Saakaşvili"nin yanındakı azərbaycanlı" deyə təqdim etmək istəyirik. Haradan başlanıb tanışlığıınız?*

- Mixail Saakaşvili ilə şəxsi tanışığım 2014-cü ilə təsadüf edir. O zaman Ukraynada baş tutan görüşdə bu ölkədə rəhbərlər etdiyim təşkilatın həyata keçirdiyi layihələr haqqında səhəbet etmişdir. Sonra 2015-ci ilde Saakaşvilinin yaratdığı antikorruption forumunun iştirakçısı oldum və orada da görüşmüştüm. O, Odessa vilayətinin gubernatoru vəzifəsindən istefə verib Kiyeve döndükdən sonra Yeni Qüvvələrin Hərəkatı Partiyasını yaradı və Ukraynanın daxili siyasetində aktiv iştirak etmək üçün komandasını formalasdırmağa başladı. Elə o gündən etibarən partiyanın fəaliyyətinə töhfə verməyə çalışıram. Bildiyiniz kimi, postsovet məkanında son 13 ilde ən maraqlı siyasi prosesler məhz Ukraynada yaşanır. Bu qısa zaman kesiyində 2 inqilabın baş verəsi və hazırlıda da 3-cü inqilabın hazırlıqları bunun isbatıdır. Hətta siyasi analitiklər postsovet məkanında olan bütün səni yaradılmış problemlərin, eləcə də heç kimin istəmediyi "böyük qardaşın" təzyiqlərinin aradan qaldırılmasının çəresinin də bu ölkədə aparılan mübarizənin nəticəsində asılı olağanı vurğulayırlar.

- *Saakaşvili barədə ziddiyətli fikirlər çoxdur. Onun publikaya oynadığını deyənlər də var, vətənpərvər, korrupsiya əleyhdən olan vicdanlı siyasetçi adlandıranlar da. Saakaşvili əslində necə siyasetçidir?*

- Saakaşvili haqqında çox şeylər danışılır. Məsələn, Putin son mətbuat konfransında onun adını altı dəfə çəkib. Əlbəttə ki, pişləyib. Çünkü Ukraynada baş verə biləcək proseslərdə ehtiyat edir. Gürcüstanın indiki prezidenti Marqvelashvili isə müsahibəsində Saakaşvilinin Gürcüstanda korrupsiyonu məhv edə bildiyini açıqlayıb.

Etiraf edək ki, Saakaşvili dünya səviyyəsində tanınmış, Rusiya kimi nəhəng imperiya meydən oxuya biləcək qədər cəsər, bir ölkədə 9 il prezident olub sonradan başqa ölkədə ən güclü müxalifet partiyasını yaradaraq onun lideri olacaq qədər ağıllı, Ukraynada korrupsiyaya, olıqarxlara hakimiyətinə qarşı 3-cü Maydanı başladacaq, Ukraynanı Avropa ölkəsinə çevirə biləcək komandası olan siyasetçidir.

Saakaşvili ilə bir partiyada olmaq qərarının iki sebəbi var. Birinci, həyatında ən çox nifret etdiyim dövlətə, xalqa xəyanət olan korrupsiyadır və bu lider korrupsiyani məhv edir. İkincisi,

İkinci, Maydan vaxtında da belə oldu. Mən Maydanın ilk günlərində çıxış edərək təşkilatımız adından bəyanat yadıdım. Bir neçə gün sonra avtomobilimi yandırdılar. İndi mənə qarşı çıxanlar o zaman da Yanukoviçin hökumətini dəstekləyir, mani pişləyirdilər. Maydanda qələbə qazanılan andan etibarən heç ne olmamış kimi bayraqlarını dəyişib keçdilər bizim düşərgəyə. İnanın ki, indi də belə olacaq. Bəzilər üçün siyasetlə məşğül olanda əqیدən dönmək normal hal sayılır. Mən bunu qəbul etmirəm. Diaspora iş üzrə Dövlət Komitesi we burdakı sefirliyimiz elə düşünürər ki, diaspor onların alətinə çevriləmeli, onlar tərəfindən idarə olunmalıdır. Bir neçə gün əvvəl sefirimiz mətbuatı açıqlamasında bizim islah olunmadığımızdan şikayətlənib. Gündəməli olsalar onun diaspor fəaliyyətindən o qədər de məlumatlı olmamasından xəber verir. Elə məhz bunun da acı nəti-

təşkilatları arasında əlaqələr güclənməlidir. Təessüf ki, Ukraynada son iki ildir biz bunu görmürük. UABD Ukraynada qeydiyyatdan keçmiş qurumdur. Biz ölkəmizi, cənab prezidentin daxili və xarici siyasetini dəstəkləmək, Azərbaycan adını dəha yüksəkdə tutmaq, Ukraynada baş verən ictimai-siyasi proseslərdə feal olmaq istayırıq.

- *Ukraynada Azərbaycan və azərbaycanlıların haqqı nə dərəcədə gorunur?*

- Əlbəttə, hər yerde olduğu kimi burada da problemlər var. Soydaşlarımızın hüquqlarını təşkilat seviyyəsində qorumağa çalışıraq. Ukraynanın bütün vilayətlərində bizim nümayəndəliklərimiz fəaliyyət göstərir. Mərkəzi qərargahda hüquq klinikamız fəaliyyət göstərir. Hüquqşünaslardan azərbaycanlılara təmənnəsiz hüquqi yardım edirlər. Azərbaycanlılarla bağlı baş verən yaxşı və ya pis hadisələrdə hər zaman onları yanındıq. Bazarda hüququ pozulan soyadımızdan tutmuş, universitetdə problemləri yaranan telebəyədək hər kəsin yanında olmağa çalışırıq.

- *Bilməyənlər üçün qisa da olşa malumat verək. Ukrayna Azərbaycanlıları Birleşmiş Diasporu olaraq orada nə kim fəaliyyətlə məşğulsunuz, azərbaycanlılarla bağlı hansi işləri görürsünüz?*

- UABD Ümumukrayna İctimai Təşkilati statusuna malik ən güclü Azərbaycan diaspor təşkilatıdır. Əminliklə deyə bilerəm ki, UABD neinkı Ukraynada, hətta bütün dünyada fəaliyyət göstərən ən güclü diaspor təşkilatlarından biridir. Bizim daimi fəaliyyətdə olan Diaspora TV internet televiziyası, diaspora.tv xəbər portalı, "Azərbaycanın Söyü" qəzetli, dərc edilən kitablardır, diaspor məktəbləri, Kiyevdə yaşayan azərbaycanlılar üçün hüquq klinikası, Xocalı ilə bağlı layihələr, filmlər və s. buna əsaslıdır. 2016-cı ilə bizim təşkilat ukraynalı pilot Leonid Markoviç Bakida mətbuat konfransını keçirdik, o, Xocalı qəlliyyənin ilk şahididir. Azərbaycanlı jurnalistləri, sizin həmkarlarınıza bu vəhşiliyin törəldildiyi yerə helikopterlə aparır. Biz pilot Leonid Markoviçə bağlı məlumat alan kimi axṭarışına başladıq, sonra Xocalı barədə film çəkdik və bu film sözün esl menasında dünyaya səs saldı. Və bütün bu işləri sefirliyin, Azərbaycan dövlətinin heç bir maddi dəstəyi olmadan həyata keçirmiş və bundan sonra da davam etdirməyə çalışacaq. Əger kiminse şübhəsi varsa, layihələrimizle aze.in.ua vəb saytında tanış ola bilər.

- *Xəbərlərə görə, oktyabrda Kiyevdə Ali Radanın qarşısında keçirilən mitinqdə Saakaşvili sizinlə şəxsan görüşüb. Hətta bərabər sam da etmişiniz. Həmin axşam nə barədə danışınız?*

- Ukraynaya daxil olandan sonra ölkənin bir çox şəhərlərdə mitinqlər keçirən Saakaşvili oktyabrın 17-də tərəfdarlarını Ali Radanın qarşısında etiraz aksiyasına topladı. Həmin gündən etibarən Konstitusiya meydanında oturaq aksiyaya başladıq və bir neçə gün ərzində çadır şəhərciyi yaradaraq bu günədə orada etiraz hərəkatımıza davam edirik. İlk gündən etibarən tərəfdarlarımın ehtiyaclarını qarşılıqlaşdırmaq üçün əlimizdən gələnə əsirgəmərik.

Sizin bəhs etdiyiniz sam yeməyi de çadır şəhərciyində etirazçılarla bir yerdə olub. Mənim partiya rəhbərini dediklərmiş isə sonadək onunla olacağımız və etiraz aksiyasına dəstək verəcəyimiz sözdür.

□ **Sevinc TELMANQIZI,
"Yeni Müsavat"**

Saakaşviliinin yanındakı azərbaycanlı danışdı

Hikmət Cavadov: "Saakaşvili əsl düşmənin adını çəkməkdən qorxmur"

İstənilən halda əsl düşmənin adını çəkməkdən qorxmur.

- *Ukraynada gördüyü işlər onun xalq tərəfindən seçilməsi üçün yetərlidirmi?*

- İnsanlar sonuncu Maydan da ölkənin indiki vəziyyətə gəlməsi üçün dayanmamışdır. Bu gün əhali mövcud hökuməti ölkədə baş alb gedən korrupsiya və kriminogen vəziyyətə görə qəbul etmir. Korrupsiya və kriminalitet hər bir vətəndaşın şəxsi düşmənidir. Düşünürəm ki, vətəndaşlar bizim partiyaya səs verəcəklər. Çünkü Saakaşvili inam var. Partiyamızın əsas aparıcı üzvləri gənc siyasetçilərdir. Yanvarın sonunda etiraz aksiyalarımız yəniden başlayacaq. Vilayətlərdən bu aksiyalarımıza dəstək güclənəsə, indiki hökumət öz yerini azad və demokratik şəkilde keçiriləcək seçkiliyə tevhil verməli olacaq.

- *Siz Meydanın mitinqdə şəxsi edərək, Saakaşvili müdafia etmişiniz. Və ondan sonra sizsi ölkədən deportasiya etmək istəyiblər, izləmələr başlayıb. Hazırda problem hansı səviyyədədir?*

- Meydanda dəfələrlə çıxış etmişəm. Təqiblər isə Saakaşvili ölkəyə gəlisişindən sonra başlıdır. Ukraynada hökumətin Saakaşvilinin xaricdə olduğunu halda vətəndaşlığını qeyri-qanunlu ləğv etməsi və ölkəyə buraxmaması isə mübarizənin sürətini və hərəkətini pik nöqtəyə qaldırıb. Avqustda rəsmi elan edərək sentyabrda Saakaşvili sərhədə qarşılıdıq. Sonra isə hökumət onu və onun yaxın tərəfdarlarını təqib etməyə başladı. Təqib məruz qalanlardan biri də mən olurdum. Ukraynanın Milli Tehlükəsizlik Xidmətinin generalı mənim və rəhbərlik etdiyim Ukrayna Azərbaycanlıları Birleşmiş Diasporu adından çıxış etdirdim. Bunu təşkilatın idare Heyəti və üzvlərimizle razılaşdırılmış

(Miqrasiya Xidməti və Ədliyyə Nazirliyinə) sorğular göndərməyə başladı. Bu sorğular haqqında məlumat alan kimi partiya rəhbərliyinin iştirakı ilə mətbuat konfransı keçirdik və Ukrayna ictimaiyyətinin Poroşenko hökumətinin bize qarşı planlaşdırıldığı qeyri-qanuni hərəkətləri barədə məlumatlandırdıq. Ən maraqlısı odur ki, araşdırımız zamanı aydın oldu ki, Azərbaycanın Ukraynada sefirliyi mənim buradan deportasiya olunmamışmda daha çox maraqlı olub. Mən bu haldan çox təessüfləndim. Çünkü ukraynali həmkarlarım qarşısında sefirliyim adına utanmaq ağır duyğudur. Ukraynalıların məni öz sefirliyimden qorumaq üçün atacları addımları sadalamaqlarına qulaq asmaq çox çətin idi.

Məni tanıyanlar bilir, dövlətim və xalqımı canımla bağlı adamam. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin hər bir təyinatına hörmətə yanaşıraq. Eləcə də Ukraynaya sefir təyin olunan Azər Xudiyevlə bağlı... Lakin narahlılığımız odur ki, Azər Xudiyev bizim yolumuzu açmaq əvəzinə, qarşımıza daş-kəsek tökməklə məşğuldur.

- *Zaman-zaman Ukraynada yaşayan soydaşlarımız arasından "Hikmət Cavadov bizim hamimiz adından danışır, amma biz Saakaşvili dəstəkləmirik" açıqlaması verənlər var. Bununla bağlı nə düşüňsünüz?*

- Bu normaldır, Ukraynada yaşayan yüz minlərlə azərbaycanlıının heç də hamisi Hikmət Cavadovun mövqeyi ilə razılaşa bilməz, bu mümkün deyil. Mən mitinqlərdə rəhbərlik etdiyim Ukrayna Azərbaycanlıları Birleşmiş Diasporu adından çıxış etdirdim. Təqib məruz qalanlardan biri də mən olurdum. Ukraynanın Milli Tehlükəsizlik Xidmətinin generalı mənim və rəhbərlik etdiyim Ukrayna Azərbaycanlıları Birleşmiş Diasporu haqqında dövlət orqanlarına

məda həyata keçirəm. Təşkilatımızın üzvü olmayan bəzi şəxslərin (hətta onların arasında ermənilərlə yaxın əlaqələrini belə gizlətməyənələr de var) dedikləri vəziyyəti deyimiz. Demokratik cəmiyyətdə istənilən şəxslər və ya təşkilat hər hansi bir siyasi qüvvəyə dəstək vera bilər. Bəzi şəxslər isə hər zamanki mövqeyindən çıxış edərək ancaq hökumətdə olan partiyaya yarınmaq taktikasına üstünlük verirlər. Tərix təkrar olunsa da unudulmur.

cəsidi ki, Ali Radada və şəhər suralarında azərbaycanlılar yoxdur. Xaricdəki azərbaycanlıların siyasi seçimində hər hansı yolla mane olacaqsansa, onları təqib edənlər eyni safdə qərar tutacaqsansa belə də davam edəcək.

Cənab prezident Bakida Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının açılışında çıxışı zamanı bildirdi ki, xaricdəki sefirler daim diaspor təşkilatları ilə əlaqədə olmalıdır, sefirlərle diaspor

"Onunla bir partiyada olmaq qərarımın iki səbəbi var"

Kecmiş vergiler naziri Fazıl Məmmədovun Vergilər Nazirliyində yüksək vəzifə tutan yeznəsinin işdən çıxarılması barədə xəbərlər təsdiqlənib.

Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamenti reisinin 1-ci müavini olan Namiq Quliyevin işdən çıxarılması barədə xəbərlər hələ dekabrın əvvəlində yayılmışdı. Bildirlirdi ki, dekabrın 5-də nazir işdən çıxarıldıqdan bir gün sonra Namiq Quliyev də ərizəsini yazıb.

Fazıl Məmmədovun bacısının həyat yoldaşı olan Namiq Quliyev əvvəller Vergilər Nazirliyində nazirin müşaviri vəzifəsində çalışıb. O, 2016-ci ilin fevral ayında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamenti reisinin 1-ci müavini postuna gətirilmişdi.

Namiq Quliyev haqda zaman-zaman çox ilginc xəbərlər yayılıb. Məsələn, deyildi ki, Namiq Quliyev naziri son vaxtlar, ümumiyyətə, saymırı, nazirliyə kefi istəyəndə gəlmiş. Hətta yeznənin iki lüks kabinetinə də varmış. Biri nazirlikdə əsas binada, digeri isə Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamenti ndə. Namiq Quliyevin əsasən Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlə-

rinin İbtidai Araşdırılması Departamenti ndə kabinetində oturduğu deyildi. Bildirlirdi ki, "əsas pul burada yiğildiğindən" yeznə gününü bu binadakı kabinetində keçirirmiş.

Fazıl Məmmədov qaynından nazirlikdə oturmasını tələb etəsə də, Namiq Quliyev onun sözüne baxmırıb.

Qeyd edək ki, 2015-ci ilin fevralında ölkə başçısının sərəncamı ilə Vergilər Nazirliyinin 3-cü dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri xüsusi rütbəsi alanlar sırasında Namiq Quliyev də olub.

Fazıl Məmmədov yeznəsinin Vergilər Nazirliyini aile biznesinə çevirmək üçün hər şey etmişdi. Mesələn, nəzarət-kassa aparatlarını Fazıl Məmmədovun bacısı oğlu, yəni Namiq Quliyevin oğlunun adına rəsmiləşdirilmiş "CASPEL" MMC-nin ölkəyə getirdiyini bilməyən yox idi. Hələ 2011-ci ildən başlamış "kassa işi" o zaman böyük hay-küy də yaratmışdı.

Fazıl Məmmədovun xeyir-duası ilə "CASPEL"ə "yaşıl

Fazıl Məmmədovun "Kassə aparatı" işdən yeznə əldən gedir

Sabiq nazirin işdən çıxarılan bacısının əri Namiq Quliyevin iki kabinetinə varmış; onun oğlunun adına rəsmiləşdirilmiş "CASPEL" MMC-nin ölkəyə getirdiyi kassa aparatlarından milyonları necə qazanıblar...

Namiq Quliyev

"ışığ" veriləndən sonra iş adamlarının qara günləri başlamışdı. Vergi müfəttişləri obyekti sahiblərinə məhz "CASPEL" şirkətinin satdığı kassa aparatlarını quraşdırılmasını tələb edirdilər. Maraqlıdır ki, vergi müfəttişləri bunun səbəbini gizlətmir, həmin şirkətin vergilər nazirinin bacısı oğlu-

nun olduğunu deyir, hətta "kim o aparatları alıb quraşdırımasa, vəziyyəti pis olacaq", - xəbərdarlığını da edirdilər. Məsələn, 2012-ci il qiymətləri ilə "4613-XXX" tipli aparatın qiyməti 1980 manat, quraşdırılma xərci isə 520 manat olub. Bir kassa aparatı üçün sahibkarlardan 2500 manat alınıb. Yanacaqdoldurma məntəqələrindən isə hər kolonkaya bir aparat qoyulmasını təmin ediblər ki, bu da bir YDM-dən 10 min manat qazanc deməkdir. Hansı ki, kassa aparatlarının satışı ilə məşğul olan digər 20-dək şirkətlər vaxtılık bu aparatları cəmi 240 manata satmışlar. "Mini-T 400 ME" markalı aparatı yeznənin şirkəti sahəsi 50 kvadrat metr qədər olan obyektlərə quraşdırıb ki, onu "CASPEL" 700 manata, digər şirkətlər isə

150 manata satırdılar. Adı statistikaya görə, ölkə üzrə təxminən 4 min şadlıq evində quraşdırılmış bu aparatlardan (hər biri 2500 manat) nazir yeznəsinin şirkəti 10 milyon manat əldə edib. Orta hesabla bütün ölkə üzrə Fazıl Məmmədov və yeznəsi bu əməliyyatdan 50 milyon manat əldə edib. Şübəsiz ki, bu hələ biliñ bir maxinasiyadır ki, yeznə vaxtı gələndə bunlara cavab verməli olacaq.

Gələn bilgilərə görə, F.Məmmədovla bağlı iqtidárın tavrı onun yaxın çevrəsində şok effekti yaradıb. Birbaşa sabiq nazirinə bağlı olan bir çox şirkətlərdə, müəssisələrdə qeyri-müəyyənlik yaranıb, müəssisələrə rəhbərlik edən şəxslərin çoxu işə çıxmır. Həminin "burnunda" bir həbs təhlükəsi "qoxusu" var....

Yeni vergilər naziri Mikail Cabbarov isə "təmizləmə" aparılan nazirlikdə bir sıra yeni təyinatlar edib. Musavat.com "Report" a istinadən xəbər verir ki, nazir özüne iki müşavir və köməkçi təyin edib. Məlumatla göre, Camal Qasımov və Elnur Əliyev nazirin yeni müşavirleri təyin edilib. C. Qasımov bundan önce Təhsil Nazirliyinin aparat rehbəri, E.Əliyev isə Nazirliyin informasiya şöbəsinin müdürü olub. O, həm də bir müddət Bakı şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdürü müavini və müdür əvəzi olub.

M.Cabbarovun köməkçisi isə Ceyhunə Muxtarova təyin olunub. C.Muxtarova M.Cabbarovun "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsində və Təhsil Nazirliyində köməkçi olub.

□ "YM"

Özel bağçalara qəbul pullu universitetlərdən bahadır

Uşaqların ilk təhsilin pilləsi olan bağçalarla qoyulması olduqca vacibdir. Mütəxəssislərə görə, uşağın dünyagörüşünün artması, bilgilənməsi və sosiallaşması üçün onun bağçaya getirməsi olduqca əhəmiyyətli dir. Məhz buna görə də valideynlər övladlarına bağça axtararken onun özəlliklərinə, yəni uşağa necə yanaşmalarına, övladının həmin bağçaya rahat olub olmayıacağına, təlim təbiyəsi ilə kimlərin möşğül olacağına xüsusi önəm verirlər.

Sadaldığımız keyfiyyətlərin çoxu dövlət bağçalarından çox, özəl bağçalarda var. Ancaq özəl bağçaların keyfiyyəti ilə yanaşı qiymətləri görən valideynlər ayaq saxlamaya məcbur olurlar. Çünkü buradakı qiymətlər heç orta təbəqənin belə cibinə uyğun deyil. Aylıq ödənişləri saat fərqiన görə 250 manatdan başlayıb 800 manata qədər dəyişən bağçaların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunması layihəsi"

üzərə yekun hesabatında bildirilib ki, Azərbaycanda 1991-ci ildən 2016-ci ilədək məktəbə-qədər təhsil müəssisələrinin sayı 2185-dən 1722-yə düşüb.

Onlardan 1004 müəssisə şəhərlərin və yalnız 718 müəssisə rayonların payına düşür. Hesabatda deyilir ki, Azərbaycanda, xüsusilə Bakıda məktəbəqədər təhsil müəssisələrində mövcud yerlər uşaqlaşına sayi üçün azlıq təşkil edir: "Buna baxmayaraq, her il yeni özəl bağçalar da fəaliyyətə başlayır. 2016-ci ilin yanvar ayı üçün 66 qeyri-dövlət məktəbə-qədər təhsil müəssisəsi qeyde alınıb. Lakin özəl bağçalarda ödəniş orta gelirli azərbaycanlı

aile üçün yüksək hesab oluna bilər. Özəl bağçalarda aylıq ödəniş orta hesabla 300-400 manat, daha keyfiyyətli özəl bağçalarda 600-700 manat təşkil edir. Bir çox ailələrin isə aylıq bu ödənişi etmək imkanı olmur".

"XXI Əsr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyev məktəbə qədər təhsil müəssisələrinin əhatə dairəsinin 20 faizə yaxın olduğunu bildirdi: "İbtidai sinfə gedəcək uşaqların yalnız 20 faizə yaxını məktəbəqədər təhsil görə bilir. Bu çox aşağı göstəricidir və biz bu istiqamətdə postsovət məkanına daxil olan ölkələrin çoxundan geridə qalıq. Əslində uşaq

bağçaları bütün dünyada dövlət xarakterli olur. Ancaq bir çox ölkələrdə var ki, oradakı özəl uşaq bağçaları üçün növbələr olur. Bu da oradakı güzəştərlər, təbiyə və təlim xidmətlərin keyfiyyəti, qiymətlərin isə ucuz olması bağlıdır. Ancaq bizdə situasiya tamamilə fərqlidir. Hətta orta təbəqəyə aid olan insanlar belə uşaqlarını özəl məktəbə qədər təhsil müəssisələrinə qoya bilər. Çünkü qiymətlər çox yüksəkdir. Bu qiymətləri də həmin özəl məktəbə qədər təhsil müəssisələrinin rəhbərləri tənzimləyir. Ancaq bütün hallarda özəl bağçalar nisbətən əhalinin orta təbəqəsi üçün də elçatan olmalıdır. Buradakı başqa bir məqam da ondan ibarətdir ki, özəl məktəbəqədər təhsil müəssisələrini istər kadır baxımından, istərsə de təchizat baxımından gücləndirmək lazımdır. Təsəvvür edin

ki, ister özəl olsun, isterse də dövlət məktəbəqədər təhsil müəssisələrində çalışan tərbiyəçilərin 80 faizdən çoxu kolleç məzunlardır". E.Əliyev daha acınacaqlı bir vəziyyətin isə televiziyalarda reklamı edən ingilis dilli özəl bağçaya təklifi olduğunu dedi: "Ən acınacaqlı vəziyyət ondan ibarətdir ki, pui hesabına valideynlər ingilis dilində məktəbə-qədər təhsil müəssisələrini təklif edilir. Bu, yolverilməz haldır. Uşaqlar təhsilin birinci pillesində öz doğma dillerində telim və tərbiye almırlırlar. Təessüb ki, o çağırıcı edənlər yalnız maddiyyat güdürlər. Bunun gələcəkdə çox ciddi fəsadları ola bilər. Bu hal gələcəkdə diliimizə, mədəniyyətimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə böyük mənfi təsir göstəre bilər".

□ Günel MANAFLİ,
□ "Yeni Müsavat"

Minimum maaşın maksimum artması

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Bütün il boyu xoş xəbərlər aldıq, özümüzü yaxşı apardıq, bu səbəbdən hökumət 2018-ci il yanvarın 1-dən maaşlarımızı qaldırmışdır. Hələlik minimum əmək haqqı qalxıb, müxalifət imkan versə maksimum əmək haqqı da qalxacaqdır. Ancaq bir neçə müxalifətçi ünsür vardır, ilde 3-4 dəfə "Məhsul" stadiyonuna yüksəlib tənqididə fikirlər səsləndirirlər, nəticədə hökumət acığa düşüb bizim maksimum əmək haqqımızı artırır.

Ümumiyyətlə, bu minimum əmək haqqı (bundan sonra qısaca MƏH yazaq) nə deyən shəydir? Dünyanın hər yerində belə zad vardır? Yox. Bəzi Avropa dövlətlərində, misal üçün, Danimarkada, İsveçdə, İtaliya, Avstriya, Finlandsiya kimi yerlərdə heç belə MƏH yoxdur, millet də acıdan çeyirtkə kimi qırılır. MƏH-in mənasını loru dildə belə yazmaq olar: hökumət öncədən müəyyən baryer, limit qoyur, şirkətlər, işverənlər də camaata bu məbləğdən az maaş vere bilməzler. Vəssalam. Misal üçün, indiyə qədər bizdə MƏH 116 manat idi, gələn yanvardan 14 manat artıb 130 manat olacaqdır. Sadəcə, çalışış iş yeri tapmaq lazımdır ki, sənə bundan az maaş verə bilməsinlər.

Azərbaycanda MƏH səviyyəsi dünyadan çox ölkəsindən qat-qat aşağıdır. Örnek üçün, hazırda bizim MƏH dollar hesabıyla 68 dollara bərabərdir, artımdan sonra isə 76 dollar olacaqdır. Afrikada Qabon adında dövlətdə MƏH bu dəqiqə 255 dollardır. AzTV-nin darmadağın elədiyi Almaniyada isə 1778 dollar. Heç Afrikaya-zada getməyə ehtiyac yoxdur, rəhmətlik İbrahim müəllim demişkən, götürək elə Ermənistəni. Orada MƏH 151 dollardır. Əlbəttə, Ermənistən boşalar, camaat qaçırlar, ona görə MƏH-i bizdəkindən çox eləyiblər ki, bəlkə geri qayıtsınlar. Erməni məkrider. Hiylədir. Alçaqlıqdır. Guya biz istəsək camaata minimum 151 dollar maaş vera bilmərik? Bizdə heç çox yerdə maaşa ehtiyac yoxdur, kommunizm qurulubdur, pul ödəmədən kranti açırsan, şokolad axır. Küçəyə çıxırsan, almaz-brilyant döşənmiş yol görürsən. Goyə baxırsan, daima göy qurşağı insanların zövqünü oxşayır. Gedirsən dənizə çimməyə, görürsən bura süd gölüdür. Uğurlarımızıçoxdur, adam bilmir hansını yazsın, hansi qalsın. Şair demişkən: "Yaşa, yaşa, Azərbaycan, Qadır sovet ölkəsində!"

Beynəlxalq standartlara, BMT normalarına görə hər hansı ölkədə MƏH orda satılan 600 kilo çörəyin dəyərinə bərabər olmalıdır. Ya da 10 min kilovatt saat enerjinin dəyərinə. Bu normaya əsasən, bizdə indi MƏH təxminən 600 manat (1 kilo çörəyi 1 manatdan hesablaşsaq), dollarla 352 dollar olmalıdır ki, camaat yaşasın.

Yaşlı oxucuların yanında olar, müstəqilliyimizin ilk dövrlərində, xüsusən 90-ci illərdə mətbuat aləmində belə MƏH tipli terminlər dəbə minmişdi. Haçan qəzeti açırdı, görürdün bir cavan oğlan rəqəmləri düzüb dal-dala, əhalinin gəlirlərinin indeksasiyasını aparır. İstehlak sebətinə toplayır. Minimum ərzaq zənbili toxuyur, nə bilim, daha hansi qələtlər eləyir. Sonra jurnalistikamızla beraber o sebətlər də deşildi getdi işinin daliyə. İndi heç kəsin vecinə deyil ki, Məmmədhəsən əmi və Fatmanisə xalanın ailəsi ay ərzində neçə qram yağ yeyir, neçə qram et yeyir, kartof-soğan tapırı, yavan çörəyə nə qədər pulu gedir və sairə. Əslində camaatın özünə də bu temalar maraqlı deyildir. Çörək olmaz, jmix yeyərik. Kinoda bunu mükəmməl təsvir eləmişik: "Jmix, ləzzət". Ət taparıq, əvezində bir-birimizin ətini yeyərik (guya mən bunu ağsaqqalcasına yazdım, milləti birləşə çağırdım. Cəmil müəllim demişkən, uca millət və sevgili xalq. He-he. Biz nələr gördük bu yaşımda - bir türk mahnısında deyilən ki).

Bir de bir aralar Ümumi Daxili Məhsulun artımını hesablamaq moda minmişdi, nəsə ondan xəbər yoxdur. ÜDM yazılırdı qısaca, xatırlayırsınızsa. Neçə il də bu ÜDM-in rəqəmlərini yeyib-yatdıq. Babat yeməli rəqəmlər idi, heyf. Yadıma gəlir, mən axırdan-axıra özümü çatdırıb yağıda 30 rəqəmini qızartmışdım, üstünə də yumurta vurmuşdum. Bəh-bəh... Gəlsin o günlər getməsin.

Azərbaycan Rusiya-Türkiyə tandemı ilə Avropa arasında

Azərbaycan 2017-ci ildə də böyük güclər arasında balanslı siyaseti qoruyub saxlaya bildi. Bu güclərden biridə, heç şübhəsiz, Avropa Birliyidir - Krimin ilhaqına görə ABŞ-la birgə Rusiyaya qarşı dördüncü ildir sərt sanksiyalar tətbiq edən təşkilat. Tekcə bu faktın özü Bakının global güclərə münasibətdə tarazlı siyaset kursunu qəlizləşdirən mühüm amillərindən.

Gələn il ABŞ-Rusya münasibətlərinin daha kəskin xarakter alacağını nəzərə alsaq, Azərbaycan üçün enənəvi xariçi siyaset kursunu saxlamaq asan olmaya bilər.

Lakin bu, heç də o demək deyil ki, Azərbaycan dünyaya, Avroatlantik məkana integrasiya kursundan imtina etmeli, Rusyanın maraqlarına cavab vermər deyə, istenilən çağırışa laqeyd olmalıdır. Sözsüz ki, qardaş Türkiye kimi, Azərbaycan da Moskva əleyhine sanksiyalara qoşulmaq niyyətində deyil. Bununla belə, milli maraqlarımız imkan dündükcə xarici siyasetimizi də şaxələndirməyi diktə edir - ki, geridönəmzə şəkildə Rusyanın orbitinə, təsiri altına düşməyək. Heç olmasa, Avropa Birliyi (AB), ABŞ timsalında Moskvanın bəzi məkrili planlarına qarşı etibarlı immunitet əldə edə bilək.

*****

Şübə yox ki, Avropa Birliyi ilə 2017-ci ildə çərçivə sazişinə dair davam edən danışçıların əsas hədəfi məhz budur. Doğrudur, bu il tərəflər bir neçə səbəbdən real nəticə əldə eləmədilər. Lakin onu da nəzərə alsaq ki, artıq Rusyanın satellitə Ermənistən da AB ilə bənzər sənəd imzalayıb, o zaman 2018-də Azərbaycan üçün bu xüsusda həllədici ola bilər.

Ən son məlumatlara, həm rəsmi Bakı, həm də Brüssel bu yönələ kifayət qədər nikbin ovqatdadır. Xüsusən də AB Bakının narahatlığını aradan götürəcək addımlarla hazır görünür. Söhbət həm də Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli yanaşmadan gedir. Avrokommisionyanın saytında yer alan son anlaşma metnində AB-nin bu məsələdə ölkəmizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi prinsipinə sadıqliyi qeyd olunur (*bundan az önce Avropa Birliyinin Brüssel sammitinin yekun bəyannaməsində və Avropa Parlamentinin 13 dekabr qətnaməsində analoji prinsipial mövqə eksini təpib*).

O da vurğulanır ki, "Azərbaycanın AB-yə həddən artıq yaxınlaşması ona Avropanın qanunvericiliyi və həyat tərzi, Azərbaycanın əhalisi və həkim iyerarxiyasının mentaliteti üçün yad olan "dəyərlərin sırrı" təhlükəsi vətedir. Azərbaycan isə öz daxili işlərinə qarışmasına dözməyəcək. O, Rusiya və Türkiyə də daxil, öz tərəfdəşərinə maraqlarına zidd olan siyasi alyanslara qoşulmaq istəmir. Bu üzdən, tam aydın deyil ki, AB ilə xüsusi anlaşma Azərbaycanın nəyinə lazımlı - məqalədə deyilir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ermənistəndən fərqli olaraq, Avropanın ilk növbədə zəngin karbohidrogen qaynağı kimi önəm kəsb edir. Belə görünür ki, bu amil də ele en çok Rusyanın narahat edir. Çünkü hər neçə olmasa, Azərbaycanın təbii qazı yekun etibarilə Avropanın

Bakıya görə Kremlin'in başı dərddə - Azərbaycan dayası böyüyür

Avropa ölkəmizi öz orbitində görmək istəyir, Moskva isə bu rəqabətdə həm də Ankaraya güvenir; həlli uzanan Qarabağ problemi və qaz bazarında gənc rəqib - qısqanc Moskvanın zəif yerləri kimi...; **Rusiya nəşri:** "Ümid yalnız Əliyevin sağlam düşüncəsinə qalır..."

Rusiyadan energetik asılılığının azalmasına aparır. Bundan əlavə, qaz bazarında yeni gənc oyunçunun, daha dəqiqi, rəqibin peydə olması, Rusyanın iləndəle kasadlaşan büdcəsi üçün də itki deməkdir. Ən əsası, Moskvada bilişlər ki, Qərble, AB ilə iqtisadi, energetik bağlar hem də siyasi və geosiyasi bağları yaradır və neticə etibarilə, Azərbaycanın Rusiya orbitindən uzaqlaşmasına getirəcək.

*****

Sadalanan səbəblərdən Bakının Brüssellə münasibələri və bu münasibələrin münkün perspektivi Rusiyada daimi döqqətə izlənir. Bu xüsusda rosbalt.ru saytında getmiş və daha çox Rusiya maraqlarından qaynaqlanan, bir az da Bakıya ünvanlı xəzif hədə tonunda yol göstərmək, "ağıl vermək" cəhdindən ibarət olan dünənki məqalə döqqətə çəkir. "Yeni Müsavat" yazının əsas hissələrini təqdim edir.

"Azərbaycanın AB-yə həddən artıq yaxınlaşması ona Avropanın qanunvericiliyi və həyat tərzi, Azərbaycanın əhalisi və həkim iyerarxiyasının mentaliteti üçün yad olan "dəyərlərin sırrı" təhlükəsi vətedir. Azərbaycan isə öz daxili işlərinə qarışmasına dözməyəcək. O, Rusiya və Türkiyə də daxil, öz tərəfdəşərinə maraqlarına zidd olan siyasi alyanslara qoşulmaq istəmir. Bu üzdən, tam aydın deyil ki, AB ilə xüsusi anlaşma Azərbaycanın nəyinə lazımlı - məqalədə deyilir.

Müəllifə görə, indilikdə yalnız bir şey aydınındır: "Azərbaycan "Şərqi Tərəfdəşlığı" proqramına cəlb edə bilməyən Avropa

hələ ki respublikaya "yumşaq güc" təsiri ideyasından el çekişməyə hazırlaşır... Azərbaycan, hər halda, özü-özünü təmin edən ölkədir. Rusiyadan qaz asılılığını azaltmaqdə və energetik təhlükəsizlikdə maraqlı olan AB-yə Bakının öz şərtlərini diktə eləməyə tam haqqı var".

Bu yerde Azərbaycanla Avropa Şurası arasında insan haqları ilə bağlı son aylar yanmış gərginlikdən söz açılır və prezident İlham Əliyevin təşkilatdan çıxmışla bağlı məlum bayanatı, "Azərbaycan bu qurumdan çıxsa, heç ne itirməyəcək" sözüleri yada salınır. Müəllifin iddiyasına görə, bu fonda Azərbaycanla əməkdaşlıq AB-yə ölkəni Rusiya-Türkiyə tandemindən daha da uzaqlaşdırmaq üçün lazımdır.

"Lakin məhz Türkiyə Qarabağ və erməni-Azərbaycan konflikti məsələsində Bakını möhək müdafiə edir. Bu fonda AB-nin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipinə sadıqliyi barədə deklarativ bəyanatları cılız görünür. Bakı Türkiyə ilə birgə Rusiyaya, hətta Ermənistən müttəfiqi olsa da öz sərhədlərinə qarşıqlıq olmasın deyə, konfliktin tezliklə həllini arzulayan Ərənla birgə Rusiyaya daha çox etibar edə bilər. Yeri gəlmüşən, ötən həftə Bakıda Türkiyə, Azərbaycan və Ərən xarici işlər nazirlerinin görüşü keçirildi və bu görüş Ankara'nın Qarabağ nizamlanması ilə bağlı olhvalında heç bir şübhə saxlamadı. Nazir Mövlud Çavuşoğlu bəyan etdi ki, "Ermənistən bəyanatları bizim üçün heç bir önem kəsb

mir". Bundan əlavə, Bakı təməsi üç ölkənin energetika sferasında da six əməkdaşlıq eləmək əzminə təsdiqlədi. Maralqıdr, görən, Brüsselde bu adıma necə yanaşdır? Və bu, onun işarəsi deyilmə ki, Ankara bundan sonra AB-nin Azərbaycanla hansı əlaqələr qurmaq istəməsinə və bu əlaqələrin Bakının müstəqil qərarlar verməsinə necə təsir edəcəyinə olduqca diqqətli olacaq? Bir sözlə, AB-nin Azərbaycanı tovlamaq məsələsi Türkiyə üçün olduqca ağırlı görünür. Elə Rusiya üçün də. Bu yerde yalnız Əliyevin sağlam düşüncəsinə və onun yad yad hökmü qəbul eləməyen "diktatorluğu"na bel bağlamaq qalır" - təhlili məqalənin sonunda vurgulanır.

*****

Göründüyü kimi, "nifaq alması" kimi görünən Azərbaycan uğrunda davada Avropaya qarşı Moskva qardaş Türkiyəyə də umid edir. Bu "düyün"ün necə açılmasına isə yəqin ki, gələn il şəhidi edəcəyik. Hər halda, AB-Azərbaycan sazişinin son imzalanma müddəti 2018 göstərilir.

Bir şey yeqindir ki, Moskva Azərbaycanı həqiqətən və səmimi şəkildə itirməkdə maraqlı deyilsə, yaxud onu öz orbitində görmək isteyirse, o zaman tələsməli və ən əvvəl Qarabağ məsələsində deklarativ bəyanatlardan real işə keçməli, elindəki bənzərsiz riçaqları, nəhayət ki, çözüm yönündə hərəkət etməlidir. Əks halda, bu məsələdə Kreml Ankara da köməkçi ola bilməyəcək və "qatar" gedəcək...

□ "Yeni Müsavat"ın

Rusiyada gələn il martın 18-də keçiriləcək prezident seçkiləri yaxınlaşdırıqca proseslər qızışır. Putinin rəhbəri olduğu "Vahid Rusiya" Partiyasının deyil, müstəqil namizəd kimi seçkilərə qatılması daha çox maraq doğurub. Kreml rəhbərinin nə üçün partiyasından imtina etdiyi on müxtəlif suallar yaradıb. Çoxları hesab edir ki, o, partiyasından olan asılılığını tam aradan qaldırmaq üçün bu addımı atıb. Gələcəkdə hətta onun partiya sədrliyindən gedə biləcəyi ehtimalları da səsləndirilir. Siyasi şərhçilər Putinin müstəqil namizəd olmasının ona heç bir problem yaratmayacağı düşüñürler.

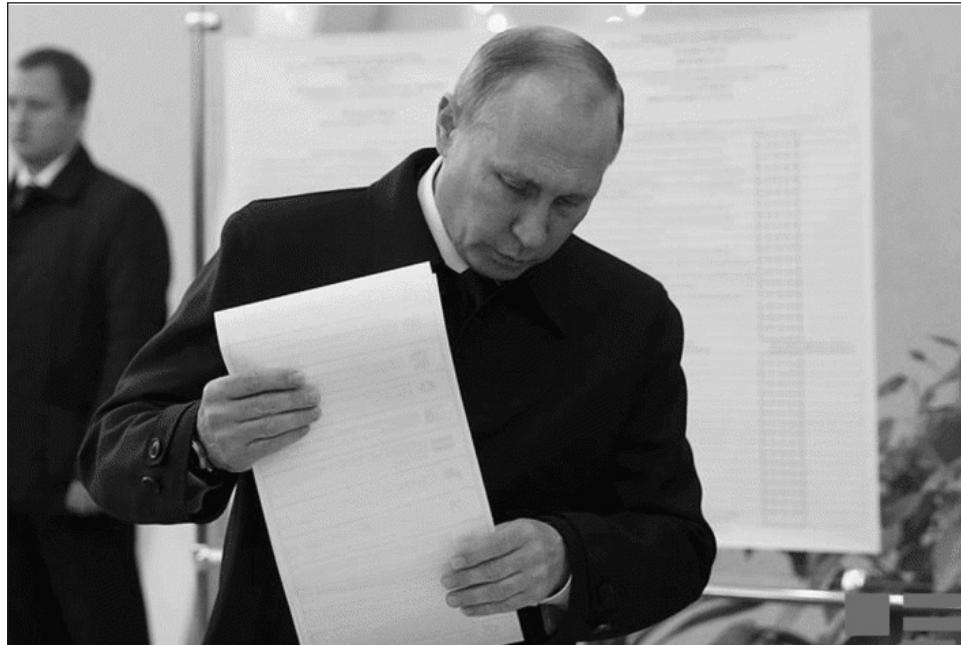
İstenilən halda Rusiya rəhbərinin bu qərarının digər ölkələrə, xüsusilə qonşu dövlətlərə də təsir edə biləcəyi istisna olunmur.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli Putinin partiyasından imtina etməsi təqdimatının doğru olmadığını düşünür: "Putin öz partiyasından imtina etməyib və belə bir təqdimat doğru deyil. Sadəcə, 2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkilərində iştirak etmək üçün namizedliyini özü irəli sürüb. "Vahid Rusiya" Partiyasının bir neçə gün önce keçirilmiş qurultayında isə onun prezidentliyə namizedliyinin dəstəklənməsi ilə bağlı qərar qəbul edilib. Prinsip etibarilə Putinin öz namizedliyini irəli sürməsində qeyri-adı heç bir şey yoxdur. Bu, sadəcə, çoxpartiyalı siyasi sistemi inkişaf etməmiş, siyasi gündəmi rəqabətdən daha çox ideoloji ritorika ilə zəngin olan bir ölkənin içtimai rəyinə hesablanmış səradan bir seçki texnologiyasıdır. Əger bu addım Avropa ölkələrində birində atlsayıd, o zaman bu, həmin ölkənin əhali-

sində təccüb doğurardı. Amma tarixən populist addımları yem kimi qəbul edən Rusiya cəmiyyəti üçün bu addım normal qarşılınır. "Xalqın namizədi" - gurultulu səslenir axı. Amma heç kim demir ki, ay adam, axı senin ölkənde rəsmi olaraq çoxpartiyalı sistem hökm sürür. Əger sən partiya mənsubiyətin ola-ola seçkiləre müstəqil namizəd kimi qatılırsansa, bu o demekdir ki, sən öz ölkəndəki çoxpartiyalı siyasi sistemin effektivliyinə inanırsın. Digər tərəfdən, bu addım sübütə yetir ki, Vladimir Putin özünü siyasi sistemin fövqündə görür. Populist addımdır, amma Rusiya üçün keçərlidir. Putinin "Vahid Rusiya" Partiyasından asılılığını düşünmək belə gülündür. Bu partiya onun ətrafında formalasılıb. "Vahid Rusiya" Partiyası Putinin partiyasıdır. Putin olmasa bu partiya da olmayacaq. Bu məsələyə Rusiyada seçkilərin taleyini həll edəcək bir addım kimi yanaşılmasını yanlış hesab edirəm. Daha önce də qeyd etdiyim kimi, bu bir seçki texnologiyasıdır, vəssalam. Rusiyada

Putin seçkidə partiyası ilə yollarını ayırır-səbab

Politoloq: "Heç kim demir ki, ay adam, axı senin ölkəndə..."

keçirilən seçkilərin taleyi isə

da Putinin rəqibi yoxdur. 2018-ci ilə

yacagına, Rusyanın indiki realliğində Putini hətta seçkiyə Rusiyada keçiriləcək seçkilər- kimi uğur qazanıb-qazanma-

mizedi kimi qatılsa da yenə də qalib gələcək. Bu reallığı görməmək mümkün deyil. Putinin seçkilərdə iştirakının forması ilə bağlı qərar isə bu ölkədəki hakim komandanın müyyənələşdirildiyi seçki texnologiyasıdır və bunun Azərbaycana hər hansı bir formada təsir göstərəcəyini düşünmürəm".

Politoloq Rusiyadakı proseslərin ölkəməzə tesir etməyəcəyini düşünür: "Ümumiyyətə, Rusiyada, yaxud hər hansı bir ölkədə baş verən hadisənin Azərbaycanda analoqunun axtarılmasının əleyhinəyəm. Digər tərəfdən, yetərinçə güclü siyasi iradəsi, xarakteri və mövqeyi olan bir siyasi liderin seçkilərdə hansı texnologiyadan istifadə edəcəyi barədə ehtimallarla çıxış etməyi de doğru sayıram. Hakim partiyada və komanda-seçkilərdə iştirak formasını müyyənələşdirə biləcək, seçki texnologiyalarını məndən dəha yaxşı bilən mütəxəssislər var. Bu məsələ konkret şəxsin iradəsindən asılı olduğu üçün ehtimala yer yoxdur".

□ Cavanşir ABBASLI,

Sərkisyan Tiflisdən əliboş qayıtdı - erməni prezidentin arzusu gözündə qaldı

Ermənistən izolyasiyadan çıxarılması yönündə cəhdələri uğursuz oldu: işgalçi ölkəyə dəmir yolu və avtomobil yolunun açılması müzakirə mövzusu olmadı...

Azərbaycanda da diqqətə izlənən Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyanın Gürcüstən səfəri başa çatdı. Ancaq ilkin məlumatlar onu deməyə əsas verir ki, Sərkisyan Tiflis səfərindən gözlədiklərini ala bilmədi. Birgə mətbuat konfransında S. Sərkisyanın əsas müzakirə mövzusu olan məsələ-Abxaziyadan keçən Rusiya-Ermənistən dəmir yolu və ya Cənubi Osetiyadan keçən avtomobil yoluğun açılması barədə bir kəlmə də söyləmədi. Görünür, Tiflis Sərkisyanın bu arzusunu gözündə qoyduğu üçün erməni prezidentin məsələni ictimailəşdirməsinə ehtiyac qalmayıb.

Milli Məclisin Təhlükəsizlik, Müdafiə və Korrupsiya Məsələləri Komitəsinin üzvü Zahid Oruc "Yeni Müsavat" bildirdi ki, Serj Sərkisyan həkimiyəti daxildən böyük təzyiqlər altında: "Xüsusi də Azərbaycanın Gürcüstənla birgə həyata keçirdiyi siyasi-iqtisadi kurs İrəvanda böyük təhlükə kimi qəbul olunur. Erməni informasiya məkanı total bir şəkildə rəsmi orqanların tasrı altında olduğundan dövriyyəyə çıxarılan xəberlərindən Sərkisyanın çevrəsindən Sərkisyanın təyin etmək o qədər də çətin deyil. Hər halda, İrəvanda belə düşüñürler ki, rəsmi Tiflis həkimiyəti Türkiye və Azərbaycanla daha çox yaxınlaşdırıcıdır.

Z.Oruc təsdiqlədi ki, Qarabağ konfliktindən Gürcüstən qazandığı dolaylı üstünlükler saysız-hesabsızdır: "Transmilli layihələrin ən qısa yolu 90-ci illərin böyük mühərbieleri üzündən Ermənistən keçən yolları birgə istifadə etmə-

gürçü tərəfi Ankara və Bakının müstəqil kurs yürütməyə və Qərbi Cənubi Qafqaza gətirməyə çalışdığını gizlətməsə də, resurs yoxluğu səbəbindən üzünü güclü qonşularına çevirməyə, sadəcə, məhkumdur".

Z.Oruc təsdiqlədi ki, Qarabağ konfliktindən Gürcüstən qazandığı dolaylı üstünlükler saysız-hesabsızdır: "Transmilli layihələrin ən qısa yolu 90-ci illərin böyük mühərbieleri üzündən Ermənistən keçən yolları birgə istifadə etmə-

başlasa, avtomatik olaraq, gürçü iqtidarı işğal olunmuş əraziləri və subyektləri suveren tərəf kimi tanmış olacaq. Belə bir legitimləşdirmə prosesi xalq tərəfindən süngü ilə qarşılandığından hazırlıksızlılığada onun reallaşacağı ağlabatan görünmür".

Deputata görə, digər yan-
dak, Bakı-Tiflis-Qars Rusiya-
ya müyyən qədər strateji
planda maneçiliklər törediyindən əvvəller gürçüləre
"yox" deyən Moskva öz möv-
qeyinə yenidən baxa bilə:
 "Lakin Gürcüstəndə hər zaman belə fikirlər hökmranlıq edib ki, dəmir yolları şəbəkəsi Rusiya texnikasının daşınmasına ən yaxşı vasitəsinə çevrilə bilər. O halda xalq bunu heç bir hökumətə bağışlamaya-çaq. Sərkisyanın səfərdən sonra tranzit yollarla bağlı həmkarları ilə danışqlar apardığını bəyan etmesi Azərbaycan və Gürcüstən arasında nüfaz salmağa xidmet edən siyasi hiyelədir. Hər halda, tranzit-kommunikasiya qovşaqları uğrunda mübarizdə rəsmi Ba-

ki ön tədbirləri yaxşı görüb və çox çevik şəkildə regionda gedən prosesləri yaxından izləyir. Gürcüstən yaxın qonşu kimi seçim qarşısında qalırsa, kimi seçcəcisi sualına çoxdan cavab verib. Ermənistən izolasiyadan çıxarmaq planlarının təhlükəsi tekçə Azərbaycan-Türkəyi tehdid etmir, eləcə də özünün daxilində mövcud olan separatçı bölgələri bir qədər də gücləndirir bilər. Təsadüfi deyil ki, son aylar "erməni genosidi"nin tanınması planında Cavaxetiyyada baş verən hərəkətliliyə qarşın gürçü millətçiləri hansı keskin reaksiyani verdilər. Azərbaycan mühərbiyi tekçə hərbi vasitələrə deyil, iqtisadi yollarla və diplomatik üssüllərlə apardığından işğal faktı ortada olduğunu bizim ermənilərlə eyni qatarə minmeyimiz mümkün deyil".

Qeyd edək ki, Z.Oruc həmdə Azərbaycan-Gürcüstən parlamentlərərə əlaqələr üzrə işi qrupunun üzvüdür. Gürcüstən anti-Azərbaycan mövqeyə yuvarlanması üçün parlament səviyyəsində hansı işlərin həyata keçirilməsi lazımdır? Z.Oruc: "Mənə, parlament diplomatiyası vasitəsilə hər hansı tədbirləri yaxşı bilirəm. Tam arxivin edirəm ki, Ermənistən-Gürcüstən yolu qar-çovğunun, fəlakətin içinde olan Yuxarı Larsın - elə həm də rəmzi mənada - kənarındaki başqa yollar hələ ki təbətikanlarının içinde qalacaq".

□ E.PASASOV,

Fəxri Kazimov

Deputatın oğluna böyük etimad-KZF nə iş görəcək?

Kredit Zəmanət Fondu yaradılmasından gözlənilən nəticə real sektora daha çox kredit verilməsi və daha ucuz faiz dərəcəsinə nail olmaqdır.

Fəxri Xanhüseyn oğlu Kazimov Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu İdarə Heyətinin sədri təyin edilib. Bu barədə prezident İlham Əliyev dekabrın 26-də sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, F.Kazimov Sosial Rifah Partiyasının sədri, Bileşuvər rayonundan olan deputat Xanhüseyn Kazimlinin oğludur. Prezidentin digər sərəncamı ilə aşağıdakı şəxslər Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu Himayəçilik Şurasının üzvləri təyin ediləlib:

Sevinc Həsənova - Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin müavini;

Emin Hüseynov - Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin müavini;

İdris Isayev - Azərbaycan Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini;

Vadim Xubanov - Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı sədriñin müavini;

Kamil Heydərov - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının iqtisadi siyaset və sənaye məsələləri şöbəsinin Monetar və fiskal siyaset məsələləri sektorunun müdürü.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, təxminən 100 ölkədə hazırda fəaliyyətdə olan kredit zəmanət fondları var və onlardan bəziləri 50 il-dən artıqdır ki, mövcuddur. Kredit Zəmanət Fondu yaradılmasından gözlənilən nəticə real sektora daha çox kredit verilməsi və daha ucuz faiz dərəcəsinə nail olmaqdır.

Kredit Zəmanət Fondu sahibkarların kommersiya banklarının milli valyuta ilə aldiqları kreditlərin təminat veren və həmin kreditlər hesablanmış faizlərin bir hissəsinə subsidiyalasdırıban həqiqi şəxs kimi çıxış edəcək. Ekspertlər hesab edir ki, Kredit Zəmanət Fondu yaradılması real sektorla maliyyə sektoruna arasında iqtisadi tarazlığın berpa olunması, maliyyə risklərinin bölünməsi, bankların dayanıqlığının və real sektora maliyyə axınının gücləndirilməsi və eks-dollarlaşmanın stimullaşdırılmasına nail olmaq üçün mühüm bir addımdır. Fond maliyyə inklüzivliyinin artırılması, maliyyə xidmətlərinin çatdırılması kanallarının diversifikasiyası, həbələ sahibkarların maliyyə mənbələrinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi və maliyyə xidmətlərindən istifadənin yaxşılaşdırılması təmin edəcək.

Məlumdur ki, bu gün Azərbaycanda kredit məsələləri ilə bağlı çoxlu problemlər var. Vaxtı keçmiş kreditlərin mebleği 2 milyarda çatır. Sahibkarlar kredit almaq üçün çox böyük əziyyətlər çəkirler.

□ "YM"

Daha bir ili arxada qoymaq üzrəyik. Ağrı böhran ilinin ardından gələn 2017-ci il bir çox hadisələrlə yadda qaldı. Əvvəlki sayalarımızda iqtisadçı-ekspertlərin 2017-ci illə bağlı rəyini diqqətinizi çatdırırdıq. Bu dəfə isə dəyərləri ekspertlərimizin yeni - 2018-ci ildə iqtisadiyyatımızda baş verə biləcək proseslər barədə fikirlərini təqdim edirik.

Milli Məclisin üzvü, iqtisadi və Sosial innovasiyalar İnstitutunun rəhbəri Əli Məsimli: "Azərbaycan hökumətinin, eləcə də dünyənin əsas beynəlxalq maliyyə qurumları olan Beynəlxalq Vəlyuta Fondu, Dünya Bankı 2018-ci ilde iqtisadiyyatımızda artım olacaqını proqnozlaşdırırlar. Artımın orta hesabla 1,5 faiz etrafında olacağı gözlənilir. Gələn il ölkə iqtisadiyyatına sərmayə qoymuşlarının nəzərəçarpan dərəcədə artımı, onun inşaat sektoruna müsbət təsiri, qeyri-neft sektorunda görülecek digər işlər, eləcə da "Şahdəniz" qaz yatağının işlənməsinin ikinçi mərhəlesi çerçivəsində qaz hasilatına başlanması niyyəti reallaşsa və sair bu kimi amillər ÜDM-də artımlara getirib çıxara bilər. Mərkəzi Bank bu il olduğu kimi, 2018-ci ilde də manatın məzənnəsindəki nisbi sabitliyi qoruyub saxlaya biləcəksə, o zaman iqtisadiyyatda müəyyən canlanmanın yaranması müşahidə ediləcək. Ümumiyyətə göründükdə, özündən əvvəlki illərə olduğu kimi, gələn il də Azərbaycanın iqtisadi və sosial nəticələri xeyli dərəcədə dünya bazarında neftin qiymətinin hökumətin rəsmi proqnozlarında təxmin etdiyi 45 dollardan nə qədər yuxarı və aşağı olmasından asılı olacaq. Ona görə də 2018-ci ilin iqtisadi və sosial nəticələrini çoxvariqli sistem üzrə optimist, orta və pessimist variantlarda proqnozlaşdırmaq həqiqətə dən yaxın nəticələrə gelməyə imkan verər. Geosiyasi və geo-iqtisadi arenada ciddi kataklizmlər baş verməsə, 2018-ci ildə neftin qiyməti ziqaqlardan keçib qalxıb-enmekle ümumilikdə il üzrə ortalama göründükdə, Azərbaycan hökumətinin proqnozlaşdırıldığı 45 dollar-qoruyub saxlaya biləcəksə, on-

2018-ci il: iqtisadi inkişaf, dayanıqlı manat və yeni hökumət...

iqtisadçılar gələn il üçün optimistdirlər, amma şərtlər də var

dan aşağı düşmə ehtimalından daha yüksəkdir.

Problemlə kreditlərin həcmi təhlükəli həddi keçərək 2 milyard manata doğru gedir. Maliyyə-bank sistemini iflic vəziyyətində çıxarmaq və əhalini borc tələsindən qurtarmaqdan ötrü hökumət problemləri kreditlər, xüsusən də dollarla olan kreditlər probleminin həllini sürətləndirməlidir.

2018-ci il həm də əhalinin sosial vəziyyətində de müsbət iz buraxmalıdır. Ona görə də ciddi isləhatlar programı heyat keçirməkə bütçə təşkilatlarında çalışısanların maaşlarının, pensiya və müavinətlərin nəzərəçarpan dərəcədə qaldırılması ehtiyac var. Gələn il sistemli isləhatlar genişləndirilsə və dərinləşdirilsə, iqtisadiyyatımızın həm real, həm maliyyə, həm də sosial sektorlarında vəziyyəti müəyyən dərəcədə yaxşılaşdırmaq olar. Azərbaycanın buna potensial imkanı yetərincədir. İsləhatçı, optimal olçülü, makro-iqtisadiyyati gürün tələbləri səviyyəsində bilən və Azərbaycan realillərini da nəzəre almaqla tətbiq etməyi bacaran əvvəl hökumət modelinə keçidi sürətləndirmək lazımdır".

Iqtisadçı-alim, ADR Hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlu:

"Hesab edirəm ki, düzgün iqtisadi siyaset həyata keçirilərsə, Azərbaycanda 2 il davam edən böhranın sonuncu ili ola bilər. Növbəti ili bu baxımdan, böhrandan çıxış ili adlandırmaq da mümkün olardı. Çünkü bunun üçün əsaslar var. Əslində böhrandan çıxış ili bu il ola bilərdi, əsaslar da vardi, lakin biz bu füseti lazımcı dəyərləndirə biləmək.

Gələn il üçün dövlət bütçəsi böyüyüb, investisiya xərcləri dəfələrlə artıq proqnozlaşdırılır. Əgər neftin dünya bazar qiyməti ən azı builki səviyyədə olarsa, onda növbəti il iqtisadi artıma nail olunacaq.

Növbəti illə bağlı əsas çətinlik, düşünürəm ki, inflyasiya ilə bağlı olacaq. Dündür, Mərkəzi Bankın timsalında hökumət bir-rəqəmi inflyasiya hədəfləyib. Lakin buna nail olunması xeyli çətin görünür. Çünkü bütçənin özündə inflyasiyanı artırın dəyişikliklər var. Vergilərdə, aksizlərdə, cərime və rüsumlarda çoxsaylı artımlar olacaq ki, bütün bunlar da qiymətlərin artmasına gətirib çıxaracaq. Qiymət artımı üçün digər amilləri də ne-

zərealsaq, inflyasiyanın hökumətin hədəflədiyi səviyyədən yüksək olacağını söyləyə bilərik.

2018-ci il seçki il olduğun üçün pensiya-müavinətlərin, bütçə təşkilatlarında çalışanların əmək haqlarının artırılması gözləniləndir. Yeni ilə bağlı də bir gözlənti bütçədən xərcləmələrin artması ilə bağlı korrupsiya ehtimalının da yüksəlməsidir".

Iqtisadçı-alim, iqtisadi Təşəbbüsələrə Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Azər Mehiyev:

"Ötən il isləhatlara olan ümidiər bu il qədər zəifləmiş oldu. Xüsusilə yol xəritələrinin qəbulu sayəsində cəmiyyətdə isləhatlara ümidiər artmışdı. Dündür, ilin birinci yarısı üçün xəritələrin icrası ilə bağlı monitoringlər aparıldı, nəticələri açıqlandı, onun davamlı olacağı elan edildi. Bu, bir qədər dövlət qurumlarını hərəkətə gətirdi. Lakin bu prosesin ne qədər effektiv olacaqını indidən söyləmək çətindir. Bunun üçün müəyyən mədət keçməlidir.

Dövlət bütçəsində neft sektorunun payının artmasını gələn ilin əsas hadisələrindən biri hesab etmək olar. Bu, hökumətin bəzi addımlardan geri çəkildiyini

bir halda, mövcud şərtlər daxilində (neftin yüksək qiyməti, siyasi böhranın olmaması) manatın cüzi ucuzaşmasını güman etmək olar. Əgər neft ucuzaşarsa, xüsusən də 40 dollar həddindən yaxınlaşırsa və aşağı düşərsə, bu halda manata təzyiq artacaq və onun ucuzaşması ehtimalı qazılmalıdır.

İkinci əsas məsələ inflyasiya olacaq. Hökumətin gələn il əsas narahatlılığı da bununla bağlı olacaq. İnflyasiyanı birrəqəmli səviyyəye salmaq hökumətin əsas hədəf olacaq və bu na ilin birinci yarısında nail olmaq mümkün olacaq. Manatın sabitliyi fonunda qiymət artımını da müəyyən qədər yaşıtmış məməkün olacaq.

Üçüncü əsas problem banklar olacaq. Bir neçə bank hansısa formada bazarı tərk etməli olacaq. Bankların sayı azalmaqdə davam edəcək. Banklar kreditleşməni tam təmin edə biləməyəcəklər. Depozit qoymuşunda azalma olacaq. Manatla olan əmanətlərin faiz dərəcələri banklar tərefindən azaldılacaq və hətta birrəqəmli həddə də endirilme ehtimalı var".

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ABS

prezidenti Donald Trampin "açıq səmada şimsək" effektli Quds qərarının yaratdığı beynəlxalq qalmaqlı "tozu" yavaş-yavaş yatır. Azərbaycan üçün məsələ ilə bağlı bir önəmlı məqam da ölkəmizin haqlı olaraq, bu qərara qarşı çıxmاسının İsraille ənənəvi əlaqələrimizə, o sırada hərbi əməkdaşlığı hər hansı negativ təsir göstərib-göstərməməsi ilə bağlı idi. İsrail rəsmilərinin son açıqlamaları bu yönə skeptik gözənlərini istisna edir.

"Azərbaycan İsrailin strateji tərəfdasıdır, keçmişdə olduğu kimi, indi də dinlərarası və mülətərərətolerantlıq nümunəsidir". Bu fikirləri AZTAC-a açıqlamasında İsrailin müdafiə naziri Aviqdor Liberman deyib. İsrailə ölkəmiz arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan Liberman dostluq münasibətlərinin daha da möhkəmləndirini və səmərə verdiyini vurğulayıb.

"Bu, birmənali olaraq hər iki tərəfin xeyrinədir. Əməkdaşlığımız qarşılıqlı marağa soyğunub. Ümid edirəm ki, bi-

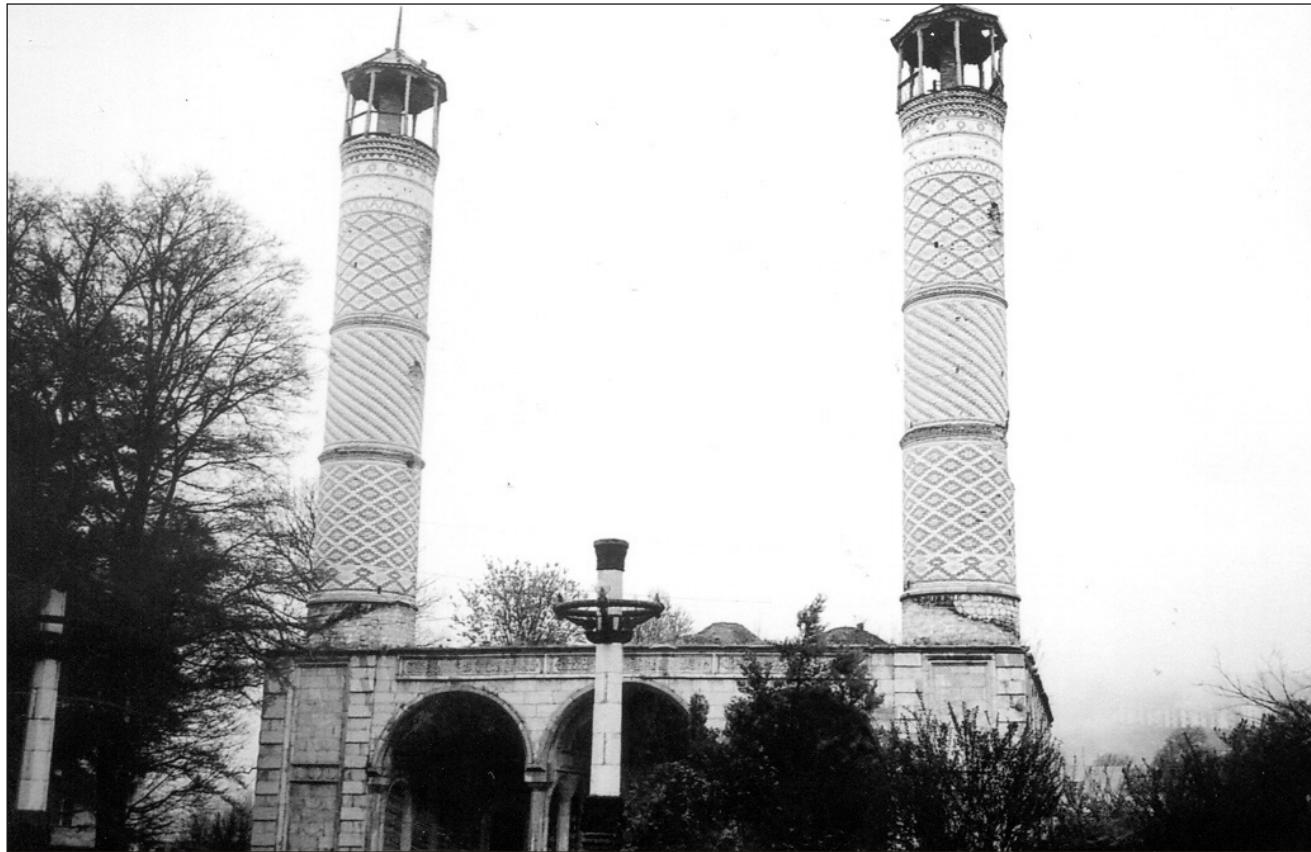
Ermənistanda yoxsulların sayı sürətlə artır

Ermənistanda insanlar acımacaqlı vəziyyətdə yaşıyır, yoxsulluq həddi durmadan artır. Musavat.com AZTAC-a istinadən xəbər verir ki, Gürcüstandakı erməni icmasının internet portalında (armenian-community.ge) Ermənistanda əhalisinin acımacaqlı vəziyyəti barədə məlumat yayılıb.

Portal Ermənistanda Milli Statistika Xidmətinə istinadən bildirir ki, Ermənistanda yoxsulluğun həddi durmadan artır, əhalinin hər 10 nəfərdən 3-ü yoxsul vəziyyətdədir. Hazırda 880 min nəfər vətəndaş yoxsulluq statusuna malikdir. Ermənistanda əhalisinin 295 min nəfərinin aylıq gəlirləri 69 dollar, daha kasib olan 54 min nəfər vətəndaşın isə orta aylıq gəlirləri 48 ABŞ dolları miqdardadır.

Məlumatda bu göstəricilərin Ermənistana kimi kiçik dövlət üçün fövqələdə təhlükə yaratdığı, hökumətin bu istiqamətdə fəaliyyətinin müsbət neticə vermediyi qeyd olunub. Bununla yanaşı, portalda əmək haqqının, pensiya təminatının artmadığı bir ölkədə əksinə, çörek, süd və ət məhsullarının və digər zəruri məhsulların qiymətlərinin gündən-güne artdığı, inflyasiya həddinin, işsizlik göstəricilərinin yüksəldiyi qeyd olunur və çıxış yolu kimi investisiya yatırımlarının həyata keçirilməsinə ehtiyac duyulduğu bildirilir. Lakin hakimiyətde olan Respublika Partiyasının buna əhəmiyyət vermediyi qeyd edilir, parlament üzvlərinin məsələ ilə bağlı əsassız çıxışları sərt tənqid olunur.

Qarabağ

Qarabağ Uzrə Tərəfdası - müttəfiqlərimiz üçün 2018 Sıhnəgi

Azərbaycan öz ənənəvi dostlarını qorumaqla yanaşı, yenilərini tapmaq zorundadır; Gürcüstan təcavüzkar ölkəyə qapı aça bilərmi? - gələn il də aktual olacaq sual...

zim əlaqələrimiz bundan sonra daha da inkişaf edəcək. İsrail və Azərbaycan bir çox sahələrdə ortaq mövqelərdən çıxış edir. Əməkdaşlığımız yüksək texnologiyalar, kənd təsərrüfatı, energetika, təhlükəsizlik və digər sahələri əhatə edir. İnanıram ki, ikitərəflə əlaqələrimiz genişlənməkdə davam edəcək", - deyə müdafiə naziri qeyd edib.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə də toxunan Aviqdor Liberman ölkəmizin bu problemdə olduğunu məsuliyyətli mövqə tutduğunu vurğulayıb: "İsrailin Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne hörmətlə yanaşdığını mən dəfələrlə bəyan etmişəm. Biz həmisi vurğulayıraq ki, ölkəniz beynəlxalq hüquq normaları çerçivində hərəkət edir. Biz Azərbaycan xalqını dəstəkləyirik və hesab edirik ki, bu problem yalnız beynəlxalq ictimaiyyətin qəti mövqeyi və qərəzlə yanaşma olmadan hər iki tərəfin birbaşa danışqlar aparması ilə həll edile bilər. Çünkü real faktlardan, obyektiv mövqədən uzaq hər hansı cəhd problemi həll etmir, əksinə, onu daha da ağırlaşdırır".

Azərbaycanın nüfuzlu lobistlərindən sayılan İsrail müdafiə naziri Libermanın bu sözləri şübhəsiz ki, iki ölkə arasında mövcud əlaqələrin seviyyəsinin aşağı salınma-

yacağının təsdiqi hesab edilə bilər. Yəni bu, qarşı tərəfin kifayət qədər xoş məramlı jestidir.

Xatırladaq ki, az önce - Trampin Quds qərarından sonra İsrail-Türkiyə münasibətləri gərgin olan zaman Liberman həm də Azərbaycanla strateji münasibətlər səbəbindən Tel-Əvvivin saxta soyqırım məsələsini Knessetin müzakiresinə çıxarmayacağını bildirmişdi. Son müsahibe də bir daha yəhudi dövlətinin Azərbaycanla əlaqələrə verdiyi xüsusi önemi ortaya qoyur.

Bu, heç nəyə baxmadan, qarşındaki ildə də ikitərəflə əməkdaşlığın bütün sahələr üzrə davam edəcəyinin və genişlənəcəyinin anonsu sayla bilər. Söhbət təbii ki, həm də hərbi-texniki əməkdaşlıqdan gedir.

Söz yox ki, qardaş Türkiye ən azından, Dağlıq Qarabağ məsələsinə görə bu əməkdaşlığı qarşı deyil, olmayıacaq. Əksinə, Azərbaycan-İsrail əməkdaşlığı, artıq qeyd edildiyi kimi, saxta erməni soyqırım iddialarına effektli müqavimət baxımından Türkiyənin də mərağındadır. Bu mənada üzümə gələn 2018-ci ildə dəst-mütəfiqlərin dəyəri hər üç ölkə üçün, qarşılıqlı şəkildə artacaq - xüsüsən də nəzərealsaq ki, gələn il böyük güclər arasında, ABŞ-ı Rusiya ara-

sında konfrontasiya yeni məhələyə keçə və dəst-tərəfdəşlər yeni sınaqlarla üzləşə bilər.

*****

Bələ vəziyyətdə Azərbaycan ehtiyatlı, balanslı siyaset yürütmək yanaşı, öz hərbi qüdrətini dəha da artırmağın qeydine qalmalı, dəst-mütəfiqlərindən hansısa birini itirməməli, əksinə, onların sayını artırmalıdır. Ən azından indiki strateji tərəfdəşlərlə əlaqələri qorumaq labüddür. Bunu regionda və dünyada gedən gəsiyasi proseslər diktə edir.

Qardaş Türkiye ilə əlaqələr onsur da heç nəyə baxmadan dinamik inkişafdadır və gələn il də yüksək səviyyəyə qalxa-cağı gözlənilir.

Azərbaycanın strateji tərəfdəşləri arasında eynen işgalla üzləşmiş qonşu Gürcüstan da var. Yeri gəlmışkən, dünən işgalçı Ermənistandanın prezidenti Serj Sərkisyan Gürcüstana rəsmi səfərə gedib. Təbii ki, bu səfərin Azərbaycana heç bir xeyri ola bilməz. Ona görə ki, düşmən tərəf belə səfərlərden hər vəchle Bakı ilə Tiflisin arasını vurmağa və blokada rejimini yumşaltmağa çalışır. Lakin sevindiricidir ki, gürç tərəfi erməniləri məyus edib.

"Ermənistana yeni qapı aça bilərmi? Bu sual daxil olmaqdə olduğunu 2018-ci ildə də yəqin ki, öz aktuallığını saxlayacaq.

olunmayacaq". Bunu Gürcüstan baş nazirinin müavini, Xərici İşlər naziri Mixail Canalidze deyib. O bildirib ki, Gürcüstanın işğal altındakı əraziləri ilə bağlı məsələlər üçüncü tərəfə müzakirə olunmur.

Qeyd edək ki, Rusyanın işğal altında olan Abxaziya üzərindən Ermənistən və Rüssiyanı birləşdirən dəmir yolu xəttinin açılmasının mümkünüy baredə məlumatlar mütəmadi olaraq yayılır. Lakin Gürcüstan tərəfi bu məsələnin müzakirə mövzusu olmadığını bildirir.

Bütün böyük regional iqtisadi və kommunikasiya layihələrindən kəndə qalan və üzləşdiyi ağır izolyasiyadan çıxmaga çalışan işğalçı ölkə üçün bu xəttin bərpa edilməsi mühüm olmuş kəsb edir. Xüsən də Qarabağda hərbi əməkliyatlardan başlayacaq təqdirde bu yol Rüssiyanın Ermənistənə herbi yüklerin daşınması üçün en əlverişli marşrutu çevrilə bilər. Gürcüstan hökumətinin isə həmin yüklərə nəzarət elemek imkanı mümkünüsdür. Odur ki, Tiflis-İrəvan münasibətlərini Bakı xüsusi diqqətlə izləyir.

Bəs Qərb qonşumuz, bize strateji tərəfdəş ölkə sayılan Gürcüstan tecavüzkar Ermənistəna yeni qapı aça bilərmi? Bu sual daxil olmaqdə olduğunu 2018-ci ildə də yəqin ki, öz aktuallığını saxlayacaq.

Iraqda kimsesizler evinde qalan 20-yə yaxın azərbaycanlı uşaqlarla bağlı məsələ vaxtaşısı ölkə gündəmində müzakirə edilir. Bir neçə gün önce Dini Qurumlar üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı aşqlama verərək bildirmişdi ki, həmin uşaqların bəziləri artıq ölkəyə gətirilib. Lakin uşaqların sayı, onların hansı şəraitdə saxlanılması və digər məsələlərlə bağlı hələlik mətbuatla hər hansı açıqlama verilmir.

Xatırladaq ki, bu günlərdə deputat Qənirə Paşayeva İraqda kimsesizler evində olaraq həmin uşaqlara görə müşədü. Millət vəkili bildirmişdi ki, həmin uşaqların Azərbaycana gətirilməsi üçün lazım olan vəsait yol pulu və təxminiñ hər uşaq üçün 400 dollar həcmində cərimədir. Onun bu açıqlaması müyyəyen müzakirələrə yol açdı. Suallar doğurdu ki, neft ölkəsi olan Azərbaycan öz körpələrinə görə bu vəsaiti ödəmek iqtidarındə deyilimi?

Məlumdur ki, Suriya və İraqda təkcə Azərbaycanın deyil, dünyanın müxtəlif ölkələrinin vətəndaşları, qadınlar və uşaqlar qalıb. Məsələn, bu günlərdə Suriyadan 50 rus qadın və uşaq tapıldı. Rusiya mətbuatının yaydığı məlumatə görə, onların eksəriyyəti çəçəndir ve onların Dağıstana göndərilməsi ilə bağlı işlər görürlər. Bundan əvvəl isə Çeçenistan rəhbəri Ramzan Kadirovun təşəbbüsü ilə Suriya və İraqın qaynar nöqtələrində qalan 89 nəfər insan Qroznıya gətirildi. Onların arasında qadınlar, uşaqlar da var. Təkcə bu ilin avqust ayında Kadirovun köməkliyi ilə 5 uşaq vətənəne getirilmişdi.

Qeyd edək ki, yerli mətbuatda İraqda azərbaycanlı uşaqların olması ilə bağlı mə-

lumat və videogörüntülər bu ilin sentyabr ayında yayıldı. Bundan sonra dövlət rəsmiləri də məsələyə reaksiya verərək, müvafiq dövlət qurumlarının tez bir zamanda həmin uşaqların Azərbaycana gətirilməsi və yaxınlarına təhvil verilməsi istiqamətində işlər görüldüyünyü bəyan etmişdilər. O cümlədən xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov da bildirmişdi ki, İraqda saxlanılan azərbaycanlı qadın və uşaqlarla rəhbərlik etdiyi qurumla bərabər müvafiq rəsmi təşkilatlar da məşğuldur. Lakin hələlik məsələ ilə bağlı konkret neticə yoxdur.

Deputat Fazıl Mustafa mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"da danışır: "Bu məsələ artıq aktuallaşmışdır və gündəmə gətirilib. Sevindirici haldır ki, Qənirə Paşayeva da bu məsələyə xüsusi diqqət ayırdı. Buna görə hesab edirəm ki, məsələni bu günlərdə Milli Məclisin gündəlinyine də gətirmək olar. Çünkü uşaqların ölkəyə gətirilməsi üçün tələb olunan vəsait yüksək deyil. Azərbaycan dövləti kifayət qədər güclü dövlətdir və belə bir məsələdə də güman edirəm ki, laqeydilik göstərilməyəcək. Çox güman ki, işlər görürlər. Bu haqda mənim də o qədər məlumatım yoxdur. Amma hər halda, məsələnin həlli üçün əlimizdən geləni edəcə-

İraqdakı azərbaycanlı uşaqlarla bağlı müəmma-deputatlar danışdı

Fazıl Mustafa: "Ən azı boynumuza düşən addımı atmalıyıq"

Zahid Oruc: "Həmin uşaqları taleyin hökmünə buraxmalı deyilik"

yik. Yəni növbəti iclaslarda məsələni qaldıracaq. Sadəcə, ayrı-ayrı şəxslər bu işlə məşğul olduğu üçün çox adamın məsələyə müdaxilə etməsi problemin həllində müyyəyen ziddiyətlər yarada biləcəyini ehtimal etdiyimizdən bir qədər diqqət ayırmamışq. Amma əger onlar azərbaycanlı uşaqlardırsa, mütləq ən azı bu istiqamətdə boynumuza düşən ad-

dimi atmalıyıq".

Millət vəkili Zahid Oruc isə mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Uşaqların taleyi məhz onların valideynlərinin İraqda və Suriyada "cənnət axtarışı" ucbatından bu cür bələli formaya gəlib çıxb. Xatırlayırsınızsa, bu yaşlınlarda Suriyada dağııntılarının arasından Abdulla və Xədice adlı iki uşaq tapılmışdır. Bununla bağlı məsələ yerli mətbuat-

da da işıqlandırıldı və uzun müddət gündəmdə qaldı. Realliq ondan ibarətdir ki, son 6 ilde dünyanın hər yerindən, o cümlədən Azərbaycandan "cihad bayrağı" altında döyüşməye gedənlər çox olub. Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Mədet Quliyevin bəyanatına əsaslanıq, onların sayı 900 nəfərə yaxındır. Rəsmi rəqəmlər bəlkə də burada tam gerçəklili əks etdirməsə, bəllidir ki, onların yarısı sağ qalıb. Onların uşaqlarının taleyi burada çox önemlidir. İraqda azyaşlı körpələr var və onlar mühərbiyənin dəhşətini yaşasalar da, onlar terror fəaliyyətinə qoşulmayıblar, onların canlı bomba kimi istifadə edilməsi haqda məlumat almamışq.

Düşünürəm ki, bu məsələnin həlli təkcə hənsisə vəsaitin tapılıb yoluna qoyulmasına deyil. Ən kiçik təşəbbüs halında da toplanacaq vəsaitdir, əger doğrudan da onların taleyi təxminən 400 dollardan asılırsa. Hər bir halda həmin uşaqlar ya valideynlerinin, dini təbliğatların qurbanlarıdır və

□ **Xalida GƏRAY,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Uşaqın cinsiyyətinin təyini qadağasına əməl olunacaqmı?

Ləman Əliyeva: "Analar üçün övladının cinsiyyətini bilmək iki cəhətdən maraqlı olur"

Azərbaycanda hamilələri uşaqın cinsinin təyini üçün müayinə etmək qadağan olunur. Cinslə bağlı irsi xəstəliklərin keçmə ehtimalı yüksək olduğu hallar istisna olmaqla, uşaqın cinsinin təyininə görə müayinənin aparılması və cinsi mənsubiyyətə görə hamiləliyin sünə pozulması (selektiv abort) qadağan olunur.

Bu, yeni hazırlanın "Reproduktiv sağlamlığın qorunması haqqında" qanun layihəsində eksini tapıb. Qanun layihəsinin 18-ci (Hamiləliyin sünə pozulması) maddəsinə əsasən, hamiləliyin sünə pozulması "Əthalinin sağlamlığından qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müyyəyen edilmiş qaydada və müddətlərdə həyata keçirilir.

Məsələ ilə bağlı Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi sədri müavini Musa Quliyev də açıqlama verib. Deputat bildirib ki, yeni qanun layihəsində əsas məqsəd selektiv abortların qarşısının alınması və uşaqın cinsinə görə abort olunmasının qadağan edilməsidir.

"Adətən ultrasəs müayinəsi ilə hamiləliyin 3 aylığında müyyəyen edirlərse ki, uşaq qız uşağıdır, valideynlərinin birinin arzusu ilə abort elətdirirlər. Biz də belə halları nəzərə alaraq, qanunla bunu qadağan edirik.

Belə hallar demoqrafiq problemlər yarada bilir. Həmçinin bir canlı insanın mehv edilməsi mənəviyyata zidd məsələdir. Bu həmçinin islam dininin də tələblərinə ziddir. Buna görə də bu qadağa qanunda yer alıb".

Qeyd edək ki, Azərbaycanda əksər ailələr övladının qız olacağını biləndə onu dünyaya gətirməkdən imtina edir.

Bir qismi insanlar hər bir qadının uşağının qız və ya oğlan olması ilə bağlı məlumatı öyrənməyə haqqının olduğunu desələr də, ikinci qismi insanlar bu qanunun yerində vəriliş bir qərar olduğunu düşünür. Ancaq bunun pasiyentlə həkim arasın yeni "şirinlik" münasibətini də yaradacağındı düşünenlər var. Yəni övladının UZİ-də 12-ci həftəsindən

sonra, hətta 13-cü həftəsində daha dəqiq görmək olur. 13 həftəlik uşaq abort etmək günahdır. Çünkü bu uşaq tam formalashmış, əli, ayağı, hər şeyi üstündə olan bir uşaq cinsiyyətinə görə abort etmək dözülməz bir şeydir.

Mən düşünürəm ki, cinsiyyət təyin olunmasın deyə bir qərar olsayıdı yaxşı olardı. Ən azından cinsiyyəti müyyəyen bir vaxtdan sonra demək olar ki, onu artıq abort etmək mümkün olmasın. Məsələn, 5-6 ayında demək olar, həmin ki, analar artıq o aylarda abort edə bilməyəcək. Amma hamilə qadın 12-13 həftəsində gelib israrla mən cinsiyyəti bilməliyəm deyirsə, bilmək lazımdır ki, o, məqsədli şəkilde cinsiyyəti öyrənmək istəyir. Həmin zaman cinsiyyəti deməsələr yaxşı olar".

Əger bu, gənc ailənin ilk övladıdırsa, cinsiyyəti deyib, yox, evdə artıq bir qız övladı varsa, ikincinin cinsiyyətini gizlətmək kimi bir istisnalar ola bilərmi sualına gəlincə isə L. Əliyeva xəstənin həmin an yalan danışır danışmadığını ayırdı etmənin mümkünüsə olduğunu dedi: "Belə bir istisnalar olsa da biz onu haradan bilməyəcək ki, doğru danışır. Xəstədən soruşacaqış ki, evdə övladın varmı, yoxmu, o var da deyə bilər, yox da. Bu zaman gərək xəstədən sənədlərini, nikah haqqında, doğum haqqında şəhadətnamələrini istəyəsən. O da gətirəcək, getirməyəcəkmi sual altındadır. Çox zaman qadınlar evdə artıq bir qız övladı olundularını gizlədir, həkimini alda bilirlər".

Qeyd edək ki, "Reproduktiv sağlamlığın haqqında" yeni qanun layihəsinin Milli Məclisin yaz sessiyasında müzakirəyə çıxarılaçaqı gözlənilir.

□ **Günel MANAFI**

Bir neçə aydır ki, medyada "Nikoyl Bank"ın sahmdarı olan, Rusiyanın "LUKoil" neft şirkətinin prezidenti, azərbaycanlı Vahid Əlekberovun "Access Bankı" almaq istədiyi ilə bağlı məlumatlar yayılır. Məlumatə görə, bununla bağlı V. Əlekberov Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına müraciət edib və "AccessBank"ın qiymətləndirilməsi ilə bağlı tərəflər arasındadır.

Qeyd edək ki, "Accessbank"ın nizamnamə kapitalı 140,25 milyon manat təşkil edir. Bu, 100% xarici kapitaldan ibarət olub, 6 beynəlxalq maliyyə institutuna məxsusdur. Onun sahmdarları Qara Dəniz Ticarət və İnkışaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankı, Beynəlxalq Maliyyə Korporsiyası, KfW, LFS Financial Systems alman şirkəti və Access Holding-dir.

Bəs gərsən, Vahid Əlekberovun "Accessbank"ı alması ilə bağlı məlumatlar nə dərəcədə düzəldür? Ümumiyyətə, Rusyanın Azərbaycan bank sektorunda mövcudluğu, bəzi bankları alması bu sahəyə necə təsir edəcək? Bank sektorunun hazırlı durumunda bu xarici kapital müsbət rol oynayacaqmış?

"Yeni Müsavat"ın sualları cavablandırıb bank sektor üzrə ekspert, iqtisadçı Əkram Həsənov bu prosesi müsbət dəyərləndirdi: "Accessbank"ın "Nikoyl Bank" a birləşəcəyi haqqda söhbətlər çoxdan gəzir. Böyük ehtimalla belə de olacaq. "Accessbank"ın investorları Qərbdən, "Nikoyl Bank"ın sahibi isə Rusiyadandır. Qərbdən investor üçün yerli bazar əvvəlki kimi maraqlı deyil. Çünkü əvvəlki kimi yüksək gelir götürmək mümkün deyil. Riskler isə çoxdur. Rusiyalı investor üçün isə yerli bazar daha yaxındır. Əlbəttə, Rusiyada Azərbaycandakı qədər öz-

Vahid Əlekberov

Azərbaycanda bank alyar

Ekspertlər proses, müsbət qiymətləndirir

başınlaq və dərəbəylilik (o cümlədən bank və məhkəmə sistemlərində) yoxdur. Amma yənə də oxşarlıq çoxdur. Həm də Vahid Əlekberov azərbaycanlıdır, yerli şəraitimizə bələddir. Əgər bu xəbər doğrudursa, bu, hamının xeyrinədir. Bank sistemini və cəmiyyətimiz üçün yaxşı olanı odur ki, hansısa bank bağlanır, eksinə, bankların konsolidasiyası baş verir, deməli, dövlətin üzərində yükləməyən olmayıcaq. "Accessbank"ın sahmdarları üçün yaxşı olanı odur ki, qoysuqları səməni götürür başlarını problem-mümkin deyil. Riskler isə çoxdur. Rusiyalı investor üçün isə yerli bazar daha yaxındır. Əlbəttə, Rusiyada Azərbaycandakı qədər öz-

Ekspert vurğuladı ki, hər iki

bankın xeyli problemləri kreditivər: "Amma bu problemin yaranma səbəbi fərqlidir. "Accessbank", sadəcə, mövcud iqtisadi konyunkturanın qurbanıdır. İqtisadi böhrən şəraitində kreditlərini ödəmirlər. Amma həmin kreditlər əsasən sağlam əsaslarla verilib və yaxşı girovuları var. Odur ki, gələcəkdə xeyli hissəsini qaytarmaq olacaq. İki bankın portfeli birləşsə, ortalığa normal bank qoymaq olar. Bu şərtlə ki, bankı normal komanda idarə etsin. Bu, artıq Vahid Əlekberovun problemidir. Təcrübəli və savadlı adamdır, yəqin ki, onu həll edə bilər. O ki qaldı Rusyanın bizim bankları alma-

sına, her bir halda iki Rusiya bankı (VTB və Nikoyl) orta səviyyəli banklardır və sektora təsirləri azdır. "Accessbank"ın alınması da yalnız bazarda qalmağa xidmət edir, onların ciddi şəkildə güclənməsindən səhbat gedə bilməz. Əksinə, ölkəmizə pul yatırırlar. Qoy yatırsınlar. Buna indi ehtiyacımız var".

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı ekspert Fikret Yusifov da prosesi normal dəyərləndirdi: "Bu addım bank sistemimizin güclənməsinə kömək edə bilər. Cənubi Vahid Əlekberov Rusiyada ən varlı adamlardan biridir. Onun nəzarətində olan bank hər baxımdan normal fealiyyət göstərəcək. Azərbaycanda bu gün belə bankların olmasına çox böyük ehtiyac var. O baxımdan əger belə bir proses baş verəcəksə, mən onu normal qiymətləndirirəm. Hazırda bizə xarici kapitalın, xarici bankların iştirakı ilə güclü banklar yaratmaq lazımdır. Cənubi iqtisadiyyatın əsas mənbələrindən biri bank kreditləridir, bu bütün dönya keçidiyi bir yoldur. Bizim banklar faktiki olaraq iqtisadiyyata kredit vermirlər. Qısamüddətli istehlak kreditləri vermək heç də məsələnin həlli, iqtisadiyyati kreditləş-

Rəhim Qaziyevə 10 sutkalıq həbs cəzası verilib

Azərbaycanın keçmiş müdafiə naziri Rəhim Qaziyevə 10 sutkalıq həbs cəzası verilib. Bu barədə "Report" a onun dostu, "Xural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynallı bildirib.

Onun sözlerinə görə, R.Qaziyev Binaqədi Rayon Polis İdarəsinin müvəqqəti saxlanma tecridxanasına aparılıb. R.Qaziyev qarşı hansi ittiham irəli sürüldüyü məlum deyil. Xatırladaq ki, R.Qaziyev ötən gün Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 17-ci Polis Bölümünün eməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Qeyd edək ki, R.Qaziyev 1992-ci ilin martından 1993-cü ilin fevralına qədər Azərbaycanın müdafiə naziri vəzifəsində çalışıb. O, 1993-cü ildə Şuşanın işğalində və vətənə xəyanətdə ittiham edilərək, barəsində ölüm hökmü çıxarılib. Sonradan ölüm cəzası ömürlük həbslə əvəz edilib. 2005-ci ildə isə R.Qaziyev əvvəl fərmani ilə azadlığa buraxılıb.

Tramp Azərbaycanı niye pulla təhdid edir?

ABŞ milyardlarla yardımını dayandırır-bunun Azərbaycan və digər ölkələrə təsiri...

Amerika prezidenti Donald Tramp Qüdsü İsrailin paytaxtı kimi təmənasına qarşı çıxan dünyadövləterini açıq şəkildə hədələyib. Onun təhdidi qərara qarşı olan bütün ölkələrə gənə müzakirələrə səbəb olub.

Ağ Evdə KİV nümayəndələri ilə görüşündə həmin dövlətlərə maliyyə yardımını kəsəcəyi ilə hədələyib. Tramp bildirib ki, Vaşingtonun qərarına qarşı çıxan dövlətlər Birləşmiş Ştatlar-dan 100 milyonlara və hətta milyardlarla dollar yardım alır. Lakin sonra Vaşingtonun eleyhinə səs verir. "Yaxşı, biz görərik onlar necə səs verir. Qoy bize qarşı səs verməyə hələ bir cəhd etsinlər. Biz buna görə çox qənaət etmiş olarıq. Biz heç nədən narahat deyilik".

Qeyd edək ki, Trampın bu açıqlaması BMT-nin onun qərar-

ni leğv etməsindən öncəyə təsədüf edir. Məhz Ağ Ev sahibinin dediklərindən saatlar sonra BMT onun Qüds qərarını leğv etdi. Bundan sonra proseslərin necə davam edəcəyi, ABŞ-in yardımını dayandıracağı halda yardım alan ölkələrə bunun necə təsirlər edəcəyi müzakirələr olunur.

Şübhəsiz ki, Trampın hədələyi ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Cənubi Azərbaycan BMT-nin üzvüdür, Qüdsə bağlı birmənəli şəkildə mövqeyini ilk günlərdən Xarici İşlər Nazirliyi və ölkə başçısı səviyyəsində bəyan edib.

Trampın milyonlarla dollar ifadəsi başa düşülsə də, milyardlar dedikdə nələri nəzərdə tutduğu müəmmalıdır. Belə yüksək məbləğdə yardımçıları Qüds qərarına qarşı çıxan hansi dövlətlərə ABŞ ödəmişdir. Bu qayda ilə Bir-

allar sırasındadır. Azərbaycana isə hansi sahələrdə Amerika tərəfindən yardımın edildiyi də müzakirələr arasındadır.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikret Yusifov BMT-də ən çox üzvlük haqqını Amerikanın ödəyişini bildirdi: "Bütövlükde Amerika Birləşmiş Ştatları her il dönyaçın ayrı-ayrı ölkələrinə müxtəlif programların maliyyələşdirilməsi çərçivəsində bir necə on milyard dollar həcmində maliyyə yardımını göstərir. Bundan başqa, eksər dünya dövlətlərinin üzv olduqları beynəlxalq institutlarda və Birləşmiş Millətlər Təşkilatında ən böyük üzvlük haqqının ödəyicisi də ABŞdır. Məsələn, 2016-2017-ci illər üçün BMT-nin 5,4 milyard dollar bütçəsinin 1,3 milyard dolları və ya 22 faizdən çoxunu ABŞ ödəmişdir. Bu qayda ilə Bir-

mək MDB ölkələri də var".

Iqtisadçı alim Amerikanın xərcləri getdikcə azaltdığını da qeyd etdi: "Ancaq bir məsələ aydındır ki, son illər ABŞ administrasiyası bütçədən ayrılan xərclərin kəskin şəkildə azaldırılmış kursunu tutub. Məsələn, Gürcüstənən ayrılan yardımalar son illər ərzində bir neçə dəfə azaldıb. Trampın bu gün etdiyi kursa hələ prezident Corc Buşun hakimiyyətdə olduğunu illərdən başlanıb. İndiki döñəmdə ABŞ-ı Yeruşəlimi İsrailin paytaxtı kimi tanımı və bu məsələyə digər ölkələrin münsəbitinə birmənəli olmaması Birləşmiş Ştatlar rəhbərliyini və onun çılğın prezidentini Donald Trampı daha çox qıcıqlandırır. Çılğın hərəketləri ilə öz reytinqini ciddi zərbələr vurmaqda davam edən Tramp bu addımı ilə ABŞ-da kifayət qədər güclü olan yəhudü icmasının nüfuzunu qazanmaq istəyir. ABŞ-n seçiminin əleyhinə səs verən ölkələrə bu yolla hədə-qorxu gel-

□ Cavansir Abbaslı,
□ "Yeni Müsavat"

Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin (DTX) eməkdaşları tərəfindən həbs edilən və reket fəaliyyətində ittihad olunan "Gündəlik Bakı" qəzetinin baş redaktoru Habil Vəliyevin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə iclası keçirilib.

Musavat.com xəber verir ki, işe Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Fikrət Qaribovun sədrliyi ilə baxılıb. Məhkəmədə dövlət ittihacı məhkəmə iclasını elan edib.

İttihamda yazılır ki, Habil Vəliyev zərərəkmış şəxslər haqqında rüsvayədici məlumatlar yamaqla hədəleyərək, onlardan külli miqdarda pul tələb edib. Məlumatda görə, H. Vəliyev Günsəli qəsəbəsindəki "Araz" kafesinin əxlaqsızlıq yuvası kimi fəaliyyət göstərməsi barədə "rüsvayədici məlumatlar" yayaçağı ilə hədəleyərək, obyekti sahibi Habil Hüseynovdan 2007-ci ildən etibarən aylıq 200 manat haqqı alıb. Daha sonra aylıq haqqı artırıb və 2016-ci ilədək H. Hüseynovun cəmi 30 min manatını elə keçirib.

Məlumatda görə, Habil Vəliyev Neftçala rayon Maliyyə İdarəsinin rəisi Rəşid Mənəfovun da rəhbərlik etdiyi idarədə qanunsuzluqların baş vermesi, rayon ərazisində fəaliyyət göstərən müxtəlif dövlət təşkilatlarına ayılmış pul vəsaitlərinin mənim-sənilməsinə dair məlumatlar, həmçinin şəxsi nüfuzuna və iş-güzər fəaliyyətinə xələ getirəcək rüsvayədici məlumatlar yamaqla hədəleyib. Bu yolla məmurdan xeyli pul alıb.

Cinayət işinin ibtidai istintaq zamanı müəyyən edilmişdir ki, Vəliyev Habil Allahverdi oğlu qeyrili ilə qabaqcadan əlbit olan bir qrup şəxs halında ümumi cinayətkar niyyət və razılaşmaya uyğun olaraq, əmlak əldə etmək məqsədile özgənin əmlakını hədə-qorxu ilə tələb etmə barədə razılıq əldə edib cinayət əlaqəsinə gire-rək, zərərəkmış şəxslər haqqında rüsvayədici məlumatları yama hədəsi ilə tekrar olaraq, Məmmədov Fuad Bayram oğlu, Sadiqov Tofiq Musa oğlu, Mənəfov Rəşid Qəzənfər oğlu,

Gizli videoçəkilisler, şantaj... - reket baş redaktorun cinayətləri açıqlanır

"Gündəlik Bakı" qəzetinin baş redaktoru Habil Vəliyevin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə iclası keçirilib

Məlikova Xəyalə Tahir qızının əmlakını, Həsənov Xəyyam Əyyam oğlu, Musayev Nofel Natiq oğlu, Quliyev Ramil Məhərrəm oğlu, Rəsulov Rafiq Ağamirzə oğlunu xeyli miqdarda əmlakını, eləcə de Cəbrayılov Ramiz Məhərrəm oğlu, İbrahimov Hatem Namiq oğlu, Hüseynov Habil Kamil oğlu və Bağırov Rasim Yaşar oğlunu külli miqdarda əmlakını qəsden tamah məqsədilə hədə-qorxu ilə tələb etmişdir.

İttihama münasibət bildirən Habil Vəliyev özünü təqsirli bilmədiyi deyib: "Elə bil ki, əxlaqsızlıq yuvalarının müdafiə komitəsi yaradılıb".

Prosesin davamında məlum olub ki, prosesdə zərərəkmış şəxslər iştirak etmir. Habil Vəliyevin vəkilleri vəsətət verərək təqsirləndirilən şəxsin zərərəkmışlardan sonra dindirilməsini isteyiblər. Vəsətət təmin edilib. Prosesin davamında zərərəkmışlardan Asif Bağırovun nümayəndəsi Elxan Quliyev bildirib ki, dəymış ziyan ödəndiyindən şikayət və

tələbləri yoxdur. Zərərəkmış Ramiz Cəbrayılov da dəymış ziyanın ödənilməsini qeyd edib.

Məhkəmədə DTX-nin İstintaq Təcridxanasından hakimə göndərilən məktub elan edilib. Bildirilib ki, məktubda DTX-nin təcridxanasında yer olmadığından Habil Vəliyevin Penitensiar Xidmətin İstintaq Təcridxanasını köçürülməsi xahiş edilir. Vəkilləri də Habil Vəliyevin Penitensiar Xidmətə köçürülməsini isteyiblər.

Müşavirədən sonra məhkəmə qərar elan edib ki, Habil Vəliyev DTX-dən Penitensiar Xidmətin təcridxanasına köçürülsün.

Növbəti məhkəmə prosesi yanvarın 9-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, H. Vəliyev Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) keçirdiyi əməliyyat zamanı tutulub. DTX-nin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin yadıldığı məlumatə görə, qabaqcadan əlbit olan bir qrup şəxsin gizli qaydada informasiya alınması üçün nəzərdə tutulmuş

texniki vasitələrdən istifadə etməklə qadınları digər şəxslərlə görüşdürüb münasibətlərinin gizli videoçəkilislerini aparması, onları şantaj etmesi, habelə ayrı-ayrı şəxslər barəsində rüsvayədici və böhtan xarakteri məlumatları mütəmadi olaraq mətbu organlarında dərc etdirib, bu fəaliyyətin dayandırılması müqabilində vətəndaşlardan külli miqdarda pul tələb edilməsi və alınması, bu üsulla müxtəlif idarə və təşkilatlarda çalışan şəxslərdən, sahibkarlardan dövri haqq toplantıması barədə daxil olmuş müraciətlər Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində araşdırılarkən Azərbaycan Respublikası erazisində "reket" naşrlər yaradıb, bu nəşrlərin jurnalistləri adı altında fəaliyyət göstərən bir qrup şəxs və onlarla şəbəkə halında əlbit olan digər şəxslərdən ibarət cinayətkar destənin silsilə cinayət əməlləri ifşa edilib, qanunsuz fəaliyyətlərinin qarşısı alınıb.

□ İlkin MURADOV,
Musavat.com

14 yaşlı məktəblinin müəmmalı ölümü

Sabirabad rayonunda 14 yaşlı qızın dərmandan zəhrənərk ölməsi hadisəsi ilə bağlı cinayət işi açılıb. Sabirabad Rayon Prokurorlığından lent.az-a bildirilib ki, Mürsəlli kənd sakini, 2003-cü il təvəllüdü Leyla Şövgi qızı Gözəlovanın ölümü ilə bağlı Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə iş başlanılb. Müvafiq ekspertizalar təyin edilib, araşdırılmalar aparılır.

İlkin araşdırılmalar zamanı məlum olub ki, 14 yaşlı Leyla evdə olarkən təzyiq salmaq üçün istifadə edilen dərman həbləri qəbul edib. Onun səhhətində daha əvvəl ciddi problem olmayıb.

Leyla Gözəlovanın təhsil aldığı Mürsəlli kənd orta məktəbin direktoru Əhəd Şükürov lent.az-a bildirib ki, o, ziyan ailəde böyük və əlaçılı olub: "Leyla ailənin də, məktəbin də gözü idi. Çox tərbiyeli, nizam-intizamlı şagird idi, davamiyəti əla idi. Onun hansı sebəbdən vəfat etməsi hamımıza qarənləqdir. Məktəblə, dərsləri ilə bağlı bugündək şikayəti olmayıb. Müellimlərimi harada görürdüsə, ədəbə salam verib keçərdi".

Qeyd edək ki, Leyla Gözəlova ailənin 3 övladından ortancılı olub.

Kollegiya vəkil adından qanunsuz istifadə edənlərə xəbərdarlıq etdi

Vəkillər Kollegiyasının Rəyasət Heyəti vəkil adından qanunsuz istifadə edənlərə xəbərdarlıq edib. Virtualaz.org kollegiyasının mətbuat xidmətinə istinadən bildirilir ki, son günlər aparılan müşahidələr nəticəsində bir çox fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən vəkil adından qanunsuz istifadə hallarına rast gelinir:

"Belə hallar vətəndaşlarımızın və digər şəxslərin keyfiyyəti hüquqi yardım almaşına maneçilik törətmək bərabər, vəkilliyin nüfuzuna mənfi təsir göstərməkdədir. İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 399-cu maddəsinə əsasən vəkil adından qanunsuz istifadə edilməsi inzibati məsuliyətin yaranmasına səbəb olur. Vəkillər Kollegiyasının Rəyasət Heyəti həmin şəxslərdən qeyd edilən qanunsuz əməllərə son qoyulmasını tələb edir və onların nəzərən çatdırır ki, belə əməllərə qısa müddət ərzində son qoyulmazsa, həmin şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyətə cəlb edilməsi üçün bütün lazımi tədbirlər görülecek".

Vəkillər Kollegiyasının Rəyasət Heyəti belə qanun pozuntularına qarşı qətiyyətə mübarizə aparacağını bəyan edib.

Elan

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının IV kurs tələbəsi Abdulla-zadə Əfqan Şahlar oğlunun adına olan tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Başsağlığı

Dilarə Əliyeva adına Azərbaycan Qadın Hüquqları Müdafisi Cəmiyyətinin sədri Novella Cəfəroğlu və kollektivi iş yoldaşları Gülnarə Rüstəmovaya əmisi

Əli Rüstəmovun vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verir.

Sabiq deputata üç aylıq güzəşt

Dünyamin Xəlilovun cəzası 13 ildən 12 il 9 aya endirilib

Baki Apelyasiya Məhkəməsində monimsəmədə təqsirləndirilən sabiq deputat Dünyamin Xəlilov və digərləri barəsində hökmən verilən apel-yasiya şikayəti üzrə məhkəmə iclası keçirilib.

APA-nın məlumatına görə, hakim Qail Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə Dünyamin Xəlilovun cəzası 13 ildən 12 il 9 aya endirilib.

Mənsur Zeynalovun cəzası isə 4 il 6 aya endirilib.

Qeyd edək ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə D. Xelilov 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Təqsirləndirilən Mənsur Zeynalov 5 il, Fərhad Əmirəslanov 4 il, Seyfulla Seyfullayev

5 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub və məhkəmə sirləndirilənlərle birgə Dünyamin Xəlilovdan fərdi və müşərək qaydada 50 milyon manatdan vəzənit tutularaq dövlət hesabına keçirilməsinə qərar verilib.

Bundan başqa, digər təqsirləndirilənlərle birgə Dünyamin Xəlilovdan fərdi və müşərək qaydada 50 milyon manatdan vəzənit tutularaq dövlət hesabına keçirilməsinə qərar verilib.

Diger təqsirləndirilən şəxslər isə Fərhad Əmirəslanov, Seyfulla Seyfullayev, Şəkir Musayev, Ruslan İsmayılov, Mənsur Zeynalov, Rauf Əliyev. Dünyamin Xəlilovdan başqa digərlərinin barərində həbs qətimkan tədbiri seçiləyib. Onlar ümumilikdə 50 milyon manat məməmsəməkde təqsirləndirilərlər.

Azərbaycanda Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu ilə bağlı məsələnin gündəmə gəlməsindən artıq 10 il ötür. Lakin ölkə iqtisadiyyatı, xüsusən da azad sahibkarlığın inkişafı üçün son dərəcə vacib olan bu məcəllənin qəbulu yubadır. 2017-ci ildə de Milli Məclis Rəqabət Məcəlləsinin qəbuluna nail ola bilmədi. Halbuki qonşu Rusiyada Rəqabət Məcəlləsi qəbul edildi. Bəs görsən, Azərbaycanda Rəqabət Məcəlləsinə göstərilən bu müqavimətin səbəbi nədir?

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında bu suali cavablandırırdı. Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye ve sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov bildirdi ki, böyük ehtimalla Rəqabət Məcəlləsi gələn il qəbul olunacaq. Onun sözlerine görə, ölkədə bazar iqtisadiyyatının tam oturuşması, azad rəqabət mühitinin yaradılması və formalasdırılması, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, monopolianın aradan qaldırılması üçün Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu vacibdir və qazılmalıdır.

"Rəqabət Məcəlləsinin qəbul məsələsi 2016-ci ildə ölkə prezidenti tərəfindən ortaya qoyulmuş "Strateji Yol Xəritəsi"ndə öz əksini tapıb. Amma orada bu məcəllənin 2017-2021-ci illər arasında qəbul vurğunub. 2017-ci il başa çatır və bu baxımdan, Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu artıq bu il mümkün deyil. Ancaq mənə daxil olan məlumatə görə, 2018-ci ildə, nehayət, Rəqabət Məcəlləsinin parlamentin plenar iclasına çıxarırlaraq, qəbulu nəzərdə tutulur. Mən özüm də müeyyən şəxslərlə, orqanlarla bu barədə danışmışam, məcəllənin 2021-ci ilə qədər deyil, elə 2018-ci ildə qəbul olunmasının vacibliyini söyləmişəm. Mənə də bildirilib ki, gələn il artıq adıçəkilən məcəllənin qəbulu tam başa çatacaq. Belə bir məcəllə-

nin qəbulu olduqca vacibdir. Ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin göstərişi və tapşırığı ilə ölkədə inhisarlıq hallarının aradan qaldırılması istiqamətində mühüm addımlar atıla da, müyyən müsbət nəticələr əldə edilər də, hələ də bəzi sahələrdə inhisarlıq elementləri qalmadı. Ölkə rəhberinin qəbul etdiyi qərardan sonra mən bu məsələdə hər hansı qruplar tərəfindən müqavimətin olacağını gözləmirməm. Ola biler ki, hazırda qanunda hansısa deyişikliklər edilir. Lakin Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu məsələsinin 2018-ci ildə başa çatması gözlenilir".

Iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli işə hesab edir ki, bu sənədin qəbul olunmasının eleyhinə olan qüvvələr var: "Artıq 10 ildər ki, Rəqabət Məcəlləsi ilə bağlı qeyri-müyyənlik davam edir. Belə bir ciddi sənədin parlamentdən bu günə qədər keçməməsi suallar doğurur ki, parlamentdə bir çox məmurlara ya xin lobbi qrupları fəaliyyət göstərir və Rəqabət Məcəlləsinin qanunlaşmasına imkan vermir. Cənab Rəqabət Məcəlləsi qəbul olunduqdan sonra inhisarlıqla mübarizə üçün bir hüquqi baza yaranacaq. İstənilən hüquqi və ya fiziki şəxs bu bazadan istifadə edərək şirkətlərə qeyri-sağlam rəqabət etdiyinə və ya mənələr yaratdıgına görə məhkəmələrə müraciət edə bilər. Yüz-

10 ildir parlamentdə "yatən" qanun

2017-ci ilin müəmməsi: Rəqabət Məcəlləsi niyə qəbul edilmədi?

Günün aktual suali: doğumların sayı artır, bəs müavinət...

Ölkə üzrə verilən qənaətcil müavinət siyasəti və ilginc müqayisələr

"Bu il Azərbaycanda 159 min uşaqqı dünyaya gəlib". Bunu iki gün əvvəl Dayanıqlı İnkışaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri, baş nazirin müavini Əli Əhmədov deyib.

Ölkədə yeni doğulan uşaqların sayı artsa da, hər yeni doğulan uşaqa verilən müavinət, eləcə də işləyən ana üçün maddi yardım ürekaçan vəziyyətdə sayılmaz. Azərbaycan qanunvericiliyinə görə, işləyən valideynin iş yeri üzrə uçotda olduğu Dövlət Sosial Müdafiə Fondu orqanı tərəfindən ödənilir. Əger uşağın valideynləri işləmirlərse, müavinət yaşayı yeri üzrə əhalinin sosial müdafiəsi mərkəzləri vasitəsilə ödənilir. Uşaq doğuşuna görə birdəfəlik müavinət müraciət edildikdə verilir və müraciət müddəti mehdudlaşdırılır.

Prezidentin sərəncamına əsasən, uşağa qulluğa görə qismən ödenişli sosial mənzuniyyətdə olanlara verilən aylıq müavinətin məbləği 40 manat, bir yaşı yarımdan üç yaşındakı uşağa qulluğa görə isə həmin müavinətin məbləği 25

dafıəsini gücləndirmək məqsədile 2016-ci il fevralın 1-dən bir yaş yarımadək uşağa qulluğa görə qismən ödenişli sosial mənzuniyyətdə olanlara verilən aylıq müavinətin məbləği 40 manat, bir yaşı yarımdan üç yaşındakı uşağa qulluğa görə isə həmin müavinətin məbləği 25 manat miqdardında müyyəyen edilib.

İşləməyən analar isə bu yardımını ala bilməzlər. Onlara yalnız birdəfəlik 90 manat məbləğində yardım verilir.

2006-ci ilin yanvarından 18 yaşa qədər olan uşaqlara da 1 manat 80 qəpik məbləğində

müavinət verilirdi. Ancaq sonradan bu müavinət də ləğv edildi və birdəfəlik müavinət müyyən olundu. Qeyd edək ki, hazırda ölkəmizdə uşağın anadan olmasına görə birdəfəlik müavinətin məbləği 90 manat müyyənələndirilib.

Amma dünya üzrə bu problem daha ədalətişəkildə həll edilib.

AzadlıqRaidosunun araşdırmasına görə, dünyada en sərfəli şərtlər Fransadadır. Burada hətta uşaq dünyaya gelməmiş anası ona görə müavinət alır. Belə ki birinci hamiləliliyin 5-ci ayından uşağın 3 aylığına qədər 109 avro, ikinci uşağı gözləyən anaya isə 130 avro müavinət verilir. Əgər ailədə üçüncü uşağın doğulması gözənlənilirsə, onda hamiləliliyin dördüncü ayından uşağın 3 yaşına qədər ailə dövlətdən 975 avro pul alır. Bundan əlavə, hər bir uşaq 18 yaşına qədər dövlətdən müavinət alır. İki uşaq üçün bu 680 avro, üç uşaq üçün 1550, dörd uşaq üçün 2420, beş uşaq üçün 3300 avro təşkil edir. Əgər uşaqların sayı altıdan çoxdurسا, onların hər biri görə 870 avro ödənilir. 10 yaşdan 15 yaşa qədər olan uşaqların hər biri üçün əlavə 192 avro, 15 yaşdan yuxarı uşaqlara üçün isə əlavə 339 avro pul ödənir.

İsveç hökuməti isə hər uşağa görə ailəyə 560 avro müavinət verilir. Avstriyada birinci uşaq 10 yaşına qədər ayda 130 avro, 19 yaşına qədər 153

nət ödəyir. Bu müavinət uşağın 18 yaşına qədər ödənir. Üçdən artıq uşağı olan ailələr üçün əlavə müavinət də nəzərdə tutulub.

Böyük Britaniyada isə uşağa görə müavinət 500 funt sterlinqdən artıqdır. Rusiyada bir uşaq üçün birdəfəlik müavinət 400 dollardan artıqdır. Hər bir uşaq 18 yaşına qədər bu pulu ala bilir. Ailədə uşaqların sayı artıraqa bu pulun da həcmi artır. Ukraynada ailədəki birinci uşağa görə 1800, ikinci uşağa görə 3570, üçüncü və ondan sonrakı uşaqlara görə isə 7140 dollar müavinət nəzərdə tutulub. Eyni zamanda birinci uşağa görə 12 ay, ikinciye görə 24 ay, digər uşaqlara görə isə dövlət 36 ay müddətində 714 dollar məbləğində müavinət ödəyir.

Belarusda isə birinci uşağa görə yaşayış minimumunun ən yüksək həddinin beş misli, digər uşaqlara görə isə yeddi misli qədər müavinət verilir. Bu ölkədə hətta övladlığı götürülən uşaqğa görə də dövlət müavinət nəzərdə tutub. Qazaxistanda birinci, ikinci və üçüncü uşağa görə 300 dollar, dördüncü uşaqdan başlayaraq 515 dollar birdəfəlik müavinət verilir.

Latviyada hər doğulan uşağa görə ailəyə 560 avro müavinət verilir. Avstriyada birinci uşaq 10 yaşına qədər ayda 130 avro, 19 yaşına qədər 153

lərle bu cür hallar ola bilər və məhkəmədə bu tipli işlərin sayı arta bilər. Azərbaycanda inhişarçıların kimlər olduğunu bilməyən yoxdur. Dövlətdə mü Hümət vəzifə tutmadan, məmər olmadan inhişarlıqla birbaşa məşğul olmaq mümkün deyil".

Iqtisadçı vurguladı ki, məhz iniziatiivi resurslardan istifadə edərək inhişarlıqlı yaradılır və dəstəklənir: "Bələ çıxır ki, Rəqabət Məcəlləsinin qəbul olunmasında iri məmurların və onlara bağlı maraqların qruplarının, o cümlədən deputatların da ciddi müqaviməti var. Onlar 10 ildər ki, bu qanunun qəbul olunmasını əngelləyirlər. Ancaq Rəqabət Məcəlləsi qəbul olunmadan da, Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü, Avropa Birliyi ilə strateji tərəfdəşlik haqqında sazişin imzalanması ləngidilir. Rəqabət Məcəlləsinin qəbulu hər iki məsələdə əsas şərtlərdən biridir. Mən hesab edirəm ki, bu qanunun qəbulunu gecikdirilməsi tekçə iqtisadi deyil, siyasi maraqlardan da doğur. Rəqabət Məcəlləsinin qəbuluna imkan verməyən maraqlar Azərbaycanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda, ÜTT və AB ilə əməkdaşlığını da əngelleməyə çalışırlar. Bunun tekçə iqtisad maraqlardan deyil, siyasi maraqlardan da qaynaqlandığı düşünürəm".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

avro, ikinci uşağa görə müvafiq olaraq 144 və 165 avro, üçüncü uşağa görə 166 və 188 avro, dördüncü uşağa görə isə 181 və 203 avro müavinət alır. Uşaq ali məktəbə qəbul olunduğu halda, müavinət 27 yaşa qədər ödənir.

Almaniyada üç yaşına qədər hər bir uşaşa ayda 270 avro pul verilir. Uşağın bir yaşından isə onun adına ipoteka krediti sənədəşdirmək mümkündür. ABŞ-də hər uşaşa görə aylıq müavinət təxminən 680 dollardır. Hər ştatda bu göstərici bir qədər fərqli ola bilər.

İsrail isə birinci uşaşa görə 325 dollar, əkizlərə görə 1600 dollar birdəfəlik müavinət ödəyir. Əgər uşaqlara üçəm olsa, bu məbləğ 2500 dollara qədər artır. Hər uşağa görə isə ayda 180 dollar müavinət verilir. Boşanmış ailələrdə bu göstərici 725 dollar təşkil edir. Finlandiyada isə hər doğulan uşaşa görə anaya bir neçə yüz avroluq paket təqdim edilir. Bu paket bir yaşına qədər uşaqın bütün xərclərini ödəyir.

Polşada uşağın 18 yaşına qədər dövlət ailəyə 125 dollar pul verir. İsvəçrədə isə bu göstərici 345 dollar təşkil edir. Avstraliyada isə hər bir uşaq 18 yaşına qədər dövlətdən 540 dollar pul alır.

Tunisdə 400 dollardan aşağı müavinət yoxdur. Liviyada isə hər doğulan uşaşa görə dövlət 7000 dollar pul ödəyir. Birləşmiş Ərəb Əmirliyi isə bu göstəriciyə görə dünyada həmən öndədir. Bu ölkədə 20 min dollardan aşağı müavinət yoxdur.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 273 (6886) 27 dekabr 2017

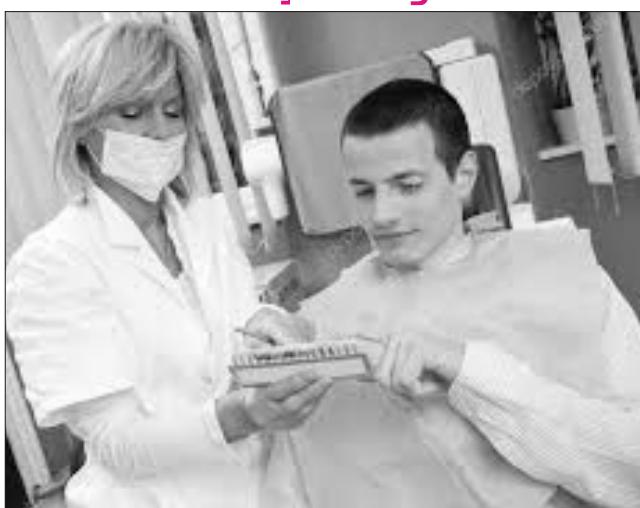
Amerikalı həkimlər xəstələrin il boyu səhvən nə udduğunu aşadırıb

Amerikada həkimlər 2017-ci ildə pasientlərin mədələrinin çıxan ecaib əşyaların siyahısını hazırlayıb. Siyahıya əsasən, amerikalıların qulağından çıxanlar cœurk, batareya, süpürgə teli, karandaş qırığı olub. Bəzən həkimlər baş vermiş hadisərlərə bağlı ilginc remarkalar da yazırlar: "Qulağında süpürgə ilə qaçırdı, amma onunla divara çırıldı", ya da "kağız salfatkanı bükdü və qulağına tıxadı. Çünkü qonşuları hündürdən xoruldayırdı".

2017-ci il ərzində həkimlər pasientlərin burundan çəhrayı şar, butulka üçün əmzik, iki ədəd maqnit də çıxarıblar. Boğazdan çıxarılan əşyalar isə xüsusən qorxuludur. Belə ki, ingilis sancağı, pasxal yumurtası, akvarium üçün termometr bu qəbildəndir. Pasientlərdən biri isə qələm udub. Onun arquamenti belə olub ki, heç kəs ona diqqət yetirmədiyi üçün bu şəkildə hamının nəzərini cəlb etməyə çalışır. Digər bir pasient isə sancaq udub və bunu yadplanetlilərin ona verdiyi tapşırıqla izah edib.

Kişilərin hakimlərindən daha çox qorxdugu üzə çıxdı

Türkiyədə aparılan araşdırmağa görə, kişilər diş müalicəsindən qadınlardan daha çox qorxur. Nəticə əldə etmek üçün yaşı 16-dan böyük olan 1335 nəfərlər göğüslüb. Araşdırma nəticəsində xəstələrin 59 faizinin diş həkimi və diş müalicəsindən qorxdugu müəyyənləşdir. Kişilərin diş həkimi və diş müalicəsindəki qorxularının qadınlardan 12 faiz artıq olduğu ortaya çıxarılib. Qorxu zamanı kişilərin sürətlə nəfəs alıb-verdiyi və ürəyinin sürətlə döyündüyü müşahidə edildi. Qadınlarda isə əzələlər gərilir və ürəyin ritmi sürətlənir.

Daha çox kişilər diş müalicəsini gecikdirirlər və bu gecikmə də müalicəyə mənfi təsir göstərir. Kişi xəstələr üçün ən şiddetli qorxu anı xəstənin iynəni görməsi və iynə vurulması anlarında baş verir.

Narkotik alverçisi taksi yerinə polis masinına mindi

Danimarkanın paytaxtı Kopenhagendə polis anarxistlərin "xilas edilmiş bölge" olaraq qəbul etdikləri Kristianiada yaşanan hadisəni twitter vasitəsilə cəmiyyətə çatdırıb. Kopenhagen polisinin rəsmi hesabından yayılan mesajda aşağıdakılardır qeyd olunub: "Dünən axşam Kristianiada bir narkotik alverçisi evinə tez çatmaq üçün bir taksiyə mindiyini zənn etsə də, oturduğu maşın polis maşını id. Polis məmurları da onu gördüklərinə görə çox xoşbəxt oldular. Çünkü təxminən min ədəd narkotikli siqareti üstündə daşıyırıd".

Daha öncədən Danimarka əsgərinin istifadə etdiyi Kristianiaya 1971-ci ildə hippilər və anarxistlər yerləşib və zaman keçdikcə bu bölgenin nəzarətini ələ keçirib. Son dönenlərdə polis "xilas edilmiş bölge" olaraq gördüyü və təxminən min nəfərin yaşadığı yerə basqınlar düzənləyərək, narkotik satışına nəzarət etməyə çalışır.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, sahifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100

QOÇ - Səhətinizi qorumağı bacarsanız, ulduzlar siz əməlli-başlı sevindirəcək. Saat 13-15 arası maraqlı bir təklif alacağınız gözlənilir. Çalışın ki, imtina etməyəsiniz. Səfər planlarınızı bir daha götür-qoy edin.

Qoroskop
(27 dekabr)
Səbuhi Rəhimli

BÜĞƏ - Sağlamlığınıza fikir verin. Ulduzların düzümlü fiziki xəsərətlər alacağınızı da istisha etmir. Tanış olmayan ünvanlara getməyin. Axşama yaxın sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Mübahisəli bir təqvim yaşayacaqsınız. Təmkininizi qoruya bilməsəniz, ciddi münaqışelərə də cəlb oluna bilərsiniz. Odur ki, iş yerində və ailədə emosional çıxışlara son qoyn.

XƏRÇƏNG - Səhər saatlarında müəyyən gərginliklə üzləşmə ehtimalınız olsa da, sonrakı müddəti uğurlu keçirəcəksiniz. Yeni təkliflər alacağınız da mümkündür. Bir sözə, sürprizlərə hazır olun.

ŞİR - Ümumi gərginliyiniz kifayət qədər səngiyəcək. Ünsiyətdə olduğunuz insanlarla, ələlxusus da həmkarlarınıza davranışlarında mülayim olun. Perspektivli təkliflər ala bilərsiniz.

QIZ - Yeni xəbərlər yolunuza gözləyir. Büttün astroloji göstəricilər nahardan sonra ağıliniza gətirmədiyiniz adamların sizə sürpriz və edəcəyini xəber verir. Görüşləri taxire salmayın.

TƏRƏZİ - Nəzərə alın ki, ortaşa pulla bağlı problemləriniz çıxa bilər. Bu səbəbdən də adı çəkilən mövzuya kifayət qədər həssas yanaşmalısınız. Ciddi sövdələşmələrdə iştirakdan yayının.

ƏQRƏB - Hər mənada uğurlu gündür, bir şərtlə ki, əsəblərinizi cilovlaya biləsiniz. Yalnız xeyirli şeylər arzulayın ki, size də xeyir gəlsin. Fəaliyyətdə uğurlarınız arṭa bilər.

OXATAN - Götü qubbəsi varlanma ehtimalının yüksək olduğunu bəyan edir. Bu səbəbdən də ümid bağladığınız bütün istiqamətlərə baş vurun ki, kisəniz boş qalmasın. Yeni görüşlərdən yayınmayıñ.

ÖGLAQ - Yaxşı olar ki, ağır fiziki işlər, ümumiyyətə, fəaliyyətə ara verəsiniz. Əsas diqqətinizi istirahət və gəzintilərə həsr edin. Xəstə qohumlarına mütləq baş çəkin. Axşama doğru nəqliyyatda diqqətli olun.

SUTÖKƏN - Aile üzvlərinizle, xüsusən də sevdiyiniz adamlı münasibətləri qaydasına salmaq istəyirsinizsə, güzəştə gedin. Unutmayın ki, həmişə kəsə yolla getmək olmur. Axşamsa qonaq gedin.

BALIQLAR - Hər ehtimala qarşı emosiyalarınızı cilovlamalısınız. Əsas enerjini biznesə həsr edin. Çünkü büdcənizi artırmaq və sövdələşmələr aparmaq üçün olduqca düşərli gündür.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

İlan rezin çəkələyin üstündə özünə yuva qurdı

Australiyannın Kalaundra şəhərinin sahəsində rezin çəkələyin üstündə zəhərli ilan görüb. Bu haqda "Daily Mail" qəzeti xəbər verib. Qara zəhərli ilan rezin çəkələyin rəngini özünə yaxın bildiyi üçün özüne orada yuva qurub. İlannın qabığının rəngi ilə çəkələyin rangı, dizaynı bir-birindən fərqlənmədiyi üçün onu seçmək də olduqca çətin olub. Amma çəkələyin sahibi onu fərqli etdiyi anda xilasedicilərə müraciət edib.

Australiyada zəhərli ilanlar çox olur. 2016-ci ildə isə xəbər yayılmışdı ki, pişik öz sahibəsinin çəkməsində gizlənən ilanla bağlı onu xəbərdar edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN